

Stichting Kennemer Energie (SKE)

JAARVERSLAG 2018

Organisatie:

Stichting Kennemer Energie

Adres:

Voorhelmstraat 25.306, 2012 ZM Haarlem

Email:

administratie@kennemerenergie.nl

Web:

kennemerenergie.nl

Laatste aanpassing:

30-4-2019

INHOUD

1.	Organisatie.....	4
1.1	Bedrijfsgegevens	4
1.2	Bestuur	4
1.3	Werknemers	4
1.4	Raad van Toezicht	4
1.5	Externe Stakeholders.....	5
2.	Verslag van het bestuur	7
2.1	Statutaire activiteiten en doelstellingen	7
2.2	Activiteiten in 2018.....	8
2.3	Resultaat op doelstellingen	12
3.	Jaarrekening.....	14
3.1	Verantwoording en grondslagen	14
3.2	Balans per 31-december-2018	15
3.4	Overige gegevens.....	17
4.	Begroting 2019	18
5.	Slotwoord en ondertekening.....	21
	Bijlage 1. Toelichting op de balans per 31 december 2018	23
	Bijlage 2. Toelichting op de winst- & verliesrekening over 2018	25
	Bijlage 3. Evaluatierapport 2018 voor Stichting DOEN	26

VOORWOORD VAN HET BESTUUR

Dit is het tweede jaarverslag van Stichting Kennemer Energie (SKE) en betreft het kalenderjaar 2018.

SKE is in 2016 opgericht als een maatschappelijke organisatie voor de ontwikkeling van door burgers en bedrijven gefinancierde installaties voor duurzame elektriciteitsopwekking in het algemeen en zonnestroomdaken in het bijzonder. Het wil daarmee een significante bijdrage leveren aan de transitie naar een klimaatneutrale regio Kennemerland en IJmond. Een specifieke doelstelling is om in de periode tot en met 2020 minimaal 10.000 zonnepanelen en tot en met 2030 minimaal 100.000 zonnepanelen in collectieve zonnestroomdaken te realiseren. Dit vergt een aanzienlijke opschaling en efficiëncyslag ten opzichte van de gangbare praktijk van de ontwikkeling en het beheer van collectieve zonnestroominstallaties.

SKE werkt in deze uitdaging nauw samen met diverse partners in de regio, waaronder de verschillende energiecoöperaties, gemeentes, PV-installateurs en de eigenaren van grote daken. Het probeert daarbij de brug te slaan tussen burgers en bedrijven die willen investeren in duurzame opwek enerzijds en anderzijds gebouweigenaren die hun dak daarvoor ter beschikking willen stellen, waaronder gemeentes, maatschappelijke instellingen zoals sportclubs en scholen, VvE's, woningbouwcorporaties en commerciële bedrijven.

SKE heeft hierbij twee rollen: De rol van ondersteuner van regionale initiatieven en energiecoöperaties bij het ontwikkelen van hun eigen installatie(s); en de rol van projectontwikkelaar van duurzame energieopwekinstallaties ten behoeve van gebouweigenaren.

SKE streeft ernaar om vanaf 2021 zonder subsidie te kunnen opereren. Tot die tijd heeft SKE aanloopfinanciering nodig. Met de gemeente Haarlem heeft SKE een contract over de periode 2016 t/m 2018 voor de levering van diensten gehad. Stichting DOEN heeft voor de jaren 2017 en 2018 subsidie ter beschikking gesteld en heeft een nieuwe subsidieaanvraag voor 2019 recent (april 2019) gehonoreerd.

Dit verslag is bedoeld voor alle partijen waarmee SKE samenwerkt. Tevens wordt hierin inhoudelijke en financiële verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht, de gemeente Haarlem en Stichting DOEN.

In het eerste jaarverslag van SKE, over het kalenderjaar 2017, zijn de ontstaansgeschiedenis, de visie en het bedrijfsplan van SKE beschreven. Voor die informatie wordt verwezen naar dat jaarverslag.

Dit verslag is als volgt ingedeeld: Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de relevante bedrijfsgegevens, de organisatieopbouw en de direct betrokken partijen. In hoofdstuk 2 worden de doelstellingen van de organisatie en de ontstaansgeschiedenis kort toegelicht en doet het bestuur verslag van de activiteiten en de bereikte resultaten in relatie tot de gestelde doelen. De jaarrekening voor 2018 is opgenomen in hoofdstuk 3, waarbij voor de toelichting naar de bijlages 1 en 2 wordt verwezen. De begroting en benodigde financiering voor de periode 2019 en 2020 komen aan bod in hoofdstuk 4. Het slotwoord en de ondertekening is opgenomen als hoofdstuk 5. De evaluatie die SKE voor Stichting DOEN over 2018 heeft opgesteld is opgenomen als bijlage 3.

1. ORGANISATIE

1.1 Bedrijfsgegevens

De belangrijkste bedrijfsgegevens zijn als volgt:

Bedrijfsnaam:	Stichting Kennemer Energie
Adres:	Voorhelmstraat 25.306, 2012 ZM Haarlem
Email:	administratie@kennemerenergie.nl
Vestigingslocatie:	Haarlem
Datum van oprichting:	8 september 2016
Handelsregister KvK Amsterdam:	66 80 77 94
BTW Nummer:	NL 856 705 482 B01
RSIN/Fiscaalnummer/BSN:	856705482
Bankrekeningnummer:	NL21 TRIO 0776457888

1.2 Bestuur

In 2018 was het bestuur van Stichting Kennemer Energie (SKE) als volgt samengesteld:

Voorzitter:	<i>dhr. Art den Boer</i>
Penningmeester:	<i>dhr. Guus Jansen</i>
Secretaris:	<i>dhr. Leo de Kok</i>
Bestuurslid:	<i>mevr. Liesbet Hanekroot</i>

1.3 Werknemers

SKE heeft geen werknemers in dienst. De activiteiten van de bestuursleden worden onder een 'overeenkomst voor opdracht' tussen SKE en de aan hen gelieerde bedrijven uitgevoerd.

1.4 Raad van Toezicht

Het bestuur hecht aan een transparante en onafhankelijk gecontroleerde bedrijfsvoering. De Raad van Toezicht (RvT) heeft daarbij een belangrijke rol. De RvT is in het vierde kwartaal van 2018 geïnstalleerd en is als volgt samengesteld:

Voorzitter:	<i>dhr. Jan Koekoek,</i>
Bestuurslid:	<i>dhr. Bert van Toorn</i>
Bestuurslid:	<i>mevr. Carlinde Adriaanse</i>

1.5 Externe Stakeholders

Gegeven het grote aantal partijen dat betrokken is bij de inrichting van zonnestroominstallaties, in het bijzonder wanneer deze collectief worden gefinancierd, is goed 'stakeholder management' van cruciaal belang. Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste partijen en hun relatie met SKE.

Energiecoöperaties, initiatieven en deelnemers

In de regio is er een toenemend aantal initiatieven van bewoners die hun wijk willen verduurzamen. Dit is een divers gezelschap met uiteenlopende doelstellingen en variërend van informele werkgroepen tot energiecoöperaties met veel ervaring. SKE werkt samen met deze initiatieven, al dan niet geformaliseerd in een coöperatie, die een centrale opwekinstallatie voor duurzame stroom willen inrichten of hebben ingericht. SKE biedt hen diensten aan voor de ontwikkeling van een dergelijke installatie.

Deelnemers zijn de leden van een energiecoöperatie die hebben geïnvesteerd in een participatie in de installatie.

Gebouweigenaren

Dit zijn de eigenaren van vastgoed die hun gebouw (verder) willen verduurzamen, onder meer door het plaatsen van een zonnestroominstallatie op het dak of aan de buitengevel van het gebouw. Een gebouweigenaar kan er voor kiezen om de installatie zelf te financieren en in eigendom en beheer te nemen. Een alternatief is om de ruimte voor het plaatsen van een zonnestroominstallatie ter beschikking te stellen aan een energiecoöperatie, die dan zorg draagt voor de (collectieve) financiering, de realisatie en het beheer van de installatie. SKE ondersteunt beide varianten.

De groep van gebouweigenaren vormt een divers gezelschap, dat bestaat uit overheden, Verenigingen van Eigenaren (VvE's), woningbouwcorporaties, eigenaren van cultureel vastgoed zoals musea, eigenaren van scholen, van ziekenhuizen en zorginstellingen, van sportaccommodaties en van commercieel vastgoed.

PV-installateurs

De PV-installateurs leveren en installeren de zonnestroominstallaties op de daken. PV is een afkorting van 'Photo Voltaïsch', het principe waarop de werking van zonnepanelen is gebaseerd. SKE werkt bij voorkeur samen met regionale partijen en heeft een lijst van preferente PV-installateurs opgesteld. De bij een project betrokken energiecoöperatie en gebouweigenaar kunnen daarnaast ook een PV-installateur voordragen om deel te nemen aan de offerte uitvraag.

Liander

Liander verzorgt de aansluiting op het openbare elektriciteitsnetwerk en is de facto de monopolist op dit gebied in de regio. SKE onderhoudt nauwe relaties met Liander om daarmee zicht te houden op de relevante technische en juridische ontwikkelingen in het algemeen en in het bijzonder op de mogelijke beperkingen in (lokale) netwerkcapaciteit en de doorlooptijden van aanvraag tot aansluiting.

De doorlooptijd van de aansluiting kan, met name voor grootgebruikersaansluitingen, lang zijn (ca. 5 maanden op dit moment). Zorgvuldige planning en een tijdige aanvraag zijn daarom van groot belang en kunnen bepalend zijn voor de doorlooptijd van de projectontwikkeling.

Regionale overheden en koepelorganisaties

SKE is van start gegaan in Haarlem en breidt haar activiteiten geleidelijk uit naar de andere gemeenten binnen en grenzend aan de regio Kennemerland en IJmond. De gemeente Haarlem speelde in de initiële fase een belangrijke rol voor SKE. Als eerste opdrachtgever, als eigenaar van gebouwen, als vergunningverlener, als subsidie-verstrekker voor de energiecoöperaties, als organisator van netwerk-bijeenkomsten, etc.

Omgekeerd levert SKE een bijdrage aan de lokale opwek van duurzame elektriciteit. Het SKE '100.000 panelen plan' is dan ook opgenomen in de 'Routekaart naar Klimaatneutraal 2030 en aardgasvrij in 2040'

van de gemeente Haarlem¹. Daarnaast ontwikkelt SKE als 'pilot organisatie' voor het opschalen, versnellen en professionaliseren van de uitrol van (collectieve) zonnestroomdaken, kennis en ervaring die voor de gemeente ook in bredere zin relevant is, gegeven de grote opgave die de gemeente heeft om in de komende jaren de energietransitie van de gebouwde omgeving tot stand te brengen.

SKE een van de mede-organisatoren van de Vereniging Energiecoöperaties Noord Holland en ondersteunt via deze organisatie en als lid van de participatiecoalitie de totstandkoming van de Regionale Energie Strategie (RES) voor de regio Provincie Noord-Holland zuid, binnen de afspraken die daarover in het Klimaatakkoord worden gemaakt.

Rijksoverheid

De rijksoverheid speelt een belangrijke rol als beleidsmaker, wetgever en inner van de energiebelasting. Zij bepaalt daarmee het speelveld waarop SKE actief is. Aanpassingen aan de stimuleringsregelingen voor duurzame stroomopwek, zoals de postcoderoosregeling, de SDE+ regeling en de salderingsregeling hebben een directe invloed op de terugverdientijd en het financieel rendement van investeringen in dergelijke installaties door burgers en bedrijven (al dan niet in collectief verband). Voor de postcoderoosregeling is (evenals voor de salderingsregeling) de hoogte van de energiebelasting op elektriciteit een belangrijke parameter in de business case.

In de huidige wetgeving telt een gebouwgebonden zonnestroominstallatie waarvan het economisch en juridisch eigendom bij een derde partij ligt (zoals een energiecoöperatie), niet mee in de berekening van de energieindex (en daarmee het energielabel) van een gebouw. Dit vormt een negatieve prikkel voor de gebouw eigenaar om een dak ter beschikking te stellen aan derden, want hiermee zou de gebouw eigenaar de facto zijn mogelijkheden beperken om aan toekomstige, strengere energielabelverplichtingen te voldoen. Dit speelt met name een rol bij woningbouwcorporaties (waarvan de woningvoorraad in 2020 gemiddeld energielabel B moet hebben), maar ook bij eigenaren van utiliteitsgebouwen zoals kantoren (bij een vloeroppervlak van 100m² of meer is vanaf 2023 een energielabel C verplicht).

Brancheorganisaties en landelijke initiatieven

SKE werkt op landelijk niveau samen met de koepelorganisaties ODE Decentraal, HIEROpgewekt, REScoopNL - sinds 2018 gebundeld onder de naam Energie Samen - om kennis te delen, centraal oplossingen te ontwikkelen en de hierboven beschreven beleidsonderwerpen bij de relevante instanties onder de aandacht te brengen.

SKE is daarnaast in gesprek met organisaties die zich bezighouden met de ontwikkeling van zonnestroomdaken voor specifieke doelgroepen, zoals de SchooldakRevolutie, Sportstroom en Aedes. Bovendien wisselt SKE direct kennis uit met diverse energiecoöperaties in het land.

Opdrachtgevers en financiers

In 2018 zorgden - naast de bestuursleden zelf - de gemeente Haarlem en Stichting DOEN voor de financiering van de aanloopfase van SKE. Voor de gemeente Haarlem voerde SKE diensten uit onder een contract dat van 2016 t/m 2018 liep. Dit contract is naar tevredenheid van beide partijen eind 2018 afgerond. Stichting DOEN ondersteunt SKE met een subsidie gekoppeld aan specifieke milestones. De initiële tweejarige overeenkomst voor 2017 en 2018 is afgerond. Voor 2019 is recent (april 2019) een nieuwe overeenkomst afgesloten. De Provincie Noord-Holland heeft SKE een subsidie verleend voor de inhuur van bouwkundig advies bij het bepalen van de constructiesterkte van een aantal daken als onderdeel van de haalbaarheidsanalyse bij de projectontwikkeling van zonnestroominstallaties. Het streven van SKE is om vanaf 2021 haar operaties te kunnen betalen uit de inkomsten voor projectontwikkeling en andere diensten.

¹ Gemeente Haarlem, 'Routekaart naar Klimaatneutraal 2030 en aardgasvrij in 2040', https://www.haarlem.nl/bestandsopslag/bestanden/Afval_en_millieu/Routekaart_Haarlem_klimaatneutraal_in_2030_en_aardgasvrij_in_2040.pdf

2. VERSLAG VAN HET BESTUUR

2.1 Statutaire activiteiten en doelstellingen

Stichting Kennemer Energie (SKE) houdt zich - in samenwerking met gemeenten, bewoners, bedrijven en andere organisaties - bezig met de ontwikkeling en de realisatie van (individueel of collectief gefinancierde) zonnestroom- of windinstallaties in de regio Kennemerland en IJmond.

SKE is een maatschappelijke onderneming die haar ervaring, kennis en kunde wil inzetten om bestaande en toekomstige projecten in de regio versneld en verantwoord te helpen realiseren. Samen met lokale energiecoöperaties werkt SKE aan het stroomlijnen, opschalen, versnellen en professionaliseren van de ontwikkeling en het beheer van door bewoners en bedrijven gefinancierde duurzame energieproductie installaties, zoals bijvoorbeeld onder de postcoderoos (PCR) regeling tot stand gekomen collectieve zonnestroominstallaties. Samen met de eigenaren van gebouwen werkt SKE samen aan de verduurzamingen van vastgoed onder anderdoor de inrichting van individuele of collectieve zonnestroominstallaties.

De Stichting Kennemer Energie heeft de volgende specifieke doelstellingen:

- A. het leveren van een significante bijdrage aan de transitie naar een klimaatneutrale regio in Kennemerland en IJmond.
- B. het ontwikkelen van productie en levering van hernieuwbare energie in samenwerking met bewoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke instellingen.
- C. het versnellen en professionaliseren van de ontwikkeling en het beheer van collectieve oplossingen voor energieproductie en -besparing, waaronder collectieve zonnestroominstallaties.
- D. het ondersteunen van lokale initiatieven voor energiebesparing en decentrale hernieuwbare energieproductie.
- E. het toegankelijk maken van decentraal geproduceerde hernieuwbare energie voor bewoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke instellingen.

2.2 Activiteiten in 2018

Ontwikkeling van projecten

SKE heeft zich in 2018 gericht op de ontwikkeling van ca. 20 projecten. Het merendeel daarvan betrof Postcoderoosprojecten, waaronder de volgende:

Nova College - Haarlem Campus:

- o Adres: Zijlweg 203, 2015CK Haarlem
- o Gebouweigenaar: Nova College
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: 504 panelen van 305 Wp (614 stroomdelen van 250 Wp)
- o Status: Onder operatie vanaf augustus 2018.

Raphaëlstichting/KDC Rozemarijn:

- o Adres: Laan van Angers 1, 2034 CA Haarlem
- o Gebouweigenaar: Raphaëlstichting
- o Initiatiefgroep: Het Spaarne Collectief
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: 220 panelen van 300 Wp (264 stroomdelen van 250 Wp)
- o Status: Onder operatie vanaf mei 2019.

R.K.S.V. Onze Gezellen:

- o Adres: Van der Aartweg 16, 2026 ZL Haarlem
- o Gebouweigenaar: R.K.S.V. Onze Gezellen
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: 270 panelen van 310 Wp (334 stroomdelen van 250 Wp)
- o Status: Onder implementatie, start operatie verwacht in juni 2019.

Nova college - locatie Beverwijk:

- o Adres: Laurens Baecklaan (LB) 23 en 25, 1942 LN Beverwijk
- o Gebouweigenaar: Nova College
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: ca. 690 (LB 23) + 1150 (LB 25) panelen
- o Status: Contractonderhandeling en haalbaarheidsanalyse.

Mendelcollege:

- o Adres: Pim Mulierlaan 4, 2024 BT Haarlem;
- o Gebouweigenaar: Stichting Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs Gregor Mendel.
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie (fase 1): ca. 570 panelen
- o Status: On-hold in contractonderhandeling.

De Kleine Verhuizer:

- o Adres: Amperestraat 9, 1976 BE IJmuiden
- o Gebouweigenaar: De Kleine Verhuizer
- o Initiatiefgroep: Coöperatie Energiek Velsen
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: ca. 250 panelen
- o Status: Afgefallen in haalbaarheidsfase vanwege beperkingen van de dakconstructie.

Simon Lévelt - Waarderpolder:

- o Adres: A. Hofmanweg 3, 2031 BH Haarlem
- o Gebouweigenaar: Simon Lévelt
- o Energiecoöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE)
- o Installatie: ca. 550 panelen
- o Status: Afgefallen in haalbaarheidsfase vanwege beperkingen van de dakconstructie.

In 2018 is door SKE één SDE+ project onder ontwikkeling genomen:

VvE Reinaldahuis:

- Adres: Leonard Springerlaan 1, 2033 TA Haarlem
- Gebouweigenaar: VvE Reinaldahuis
- Installatie: ca. 395 panelen
- Status: In afwachting van investeringsbeslissing door gebouweigenaar.

Daarnaast heeft SKE een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de huidige windturbines op Schoterog in Haarlem, die vanaf 2015 niet meer in gebruik zijn, te vervangen. Het plaatsen van turbines tot een tiphoogte van ca. 75 m is op grond van het bestemmingplan Penningsveer (2017)² en het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)³ mogelijk wanneer de Provincie Noord-Holland daartoe vergunning verleent. Dit laatste is tot op heden uitgebleven. SKE werkt op dit onderwerp samen met de gemeente Haarlem en netwerkbedrijf Alliander. Het streeft er, bij doorgang van het project, naar om een lokale participatie van bewoners en bedrijven te realiseren van tenminste 50%. In de meest uitgebreide variant kunnen met de nieuwe windturbines ca. 4.000 huishoudens van duurzame stroom worden voorzien.

Ontwikkeling van proposities

Voor de verschillende categorieën van gebouweigenaren - gemeente, maatschappelijke organisaties, VvE's en (commerciële) bedrijven - heeft SKE specifieke proposities ontwikkeld op basis van een generiek systeem van 'prikkels' en vergoedingen, zoals een éénmalige of jaarlijkse vergoeding per paneel, recht op koop van de installatie na 15 jaar ('call' optie), deelname in de collectieve financiering van het project en co-ontwikkeling van een zonnestroominstallatie voor eigengebruik.

SKE biedt gebouweigenaren diensten aan voor het realiseren van hun milieu/klimaat- en andere maatschappelijke doelstellingen in het algemeen en in het bijzonder de inrichting van een zonnestroomdak. Een gebouweigenaar kan er voor kiezen om de PV installatie in eigen beheer te realiseren onder de Subsidie Duurzame Energie (SDE+) regeling of fiscale (investeringsaftrek)regelingen⁴ of via het verlenen van het opstalrecht aan een derde partij, zoals een energiecoöperatie. De PV installatie wordt dan collectief gefinancierd onder hetzij postcoderoosregeling (PCR) hetzij de SDE+ regeling.

SKE maakt een initieel ontwerp van de installatie en rekent de business case voor de gebouweigenaren door onder de verschillende scenario's. Wanneer voor collectieve financiering onder de PCR of SDE+ regeling wordt gekozen dient de gebouweigenaar het recht van opstal voor de installatie aan een derde partij te verlenen of een huurovereenkomst aan te gaan met de energiecoöperatie. Onder de PCR is dit altijd een energiecoöperatie. Onder de SDE+ kan dit ook een andere juridische entiteit zijn.

Voor het verlenen van het recht van opstal wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen de gebouweigenaar en de derde partij gesloten en een notariële akte gepasseerd. SKE begeleidt dit proces op basis van de modelcontracten die zij voor dit doel ontwikkeld heeft.

In veel gevallen ontvangt de gebouweigenaren een vergoeding voor het verlenen van het recht van opstal of het verhuren van het dak. Hiervoor heeft SKE een 'menu-kaart' ontwikkeld waaruit de gebouweigenaar kan kiezen en die uniform (en transparant) wordt toegepast voor de verschillende gebouweigenaren. Voor de gevallen waarin sprake is van erfpacht is een alternatieve juridische oplossingen onderzocht, namelijk en huurovereenkomst.

² <https://gemeentebestuur.haarlem.nl/Vergaderingen/Raad/2017/22-juni/19:30/Bijlage-A-bestemmingsplan-Penningsveer-gewijzigd.pdf>

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014329/2018-01-01>

⁴ Investeringsaftrekregelingen: Energie Investeringsaftrek (EIA), Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) en de Milieu-investeringsaftrek (MIA) regeling, mogelijk in combinatie met de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL).

Voor de projectontwikkeling van een zonnestroominstallatie voert SKE een haalbaarheidsanalyse uit waarbij het zelf een initieel ontwerp van de PV-installatie maakt en de begroting opstelt voor de investerings- en exploitatiefase. Bij een positieve uitkomst wordt vervolgens, in overleg met de gebouweigenaar en betrokken derde partij (gewoonlijk een energiecoöperatie), een uitgebreide offerte uitvraag opgesteld, waarin alle benodigde gegevens van de dak(en) en gebouw(en), de vereiste specificaties van de installatie(s) en netwerkaansluiting(en) zijn opgenomen. Deze voorbereiding helpt PV-leverancier(s) om op efficiënte wijze een goed gespecificeerde offerte te kunnen uitbrengen en levert een hoge mate van zekerheid dat het project daadwerkelijk doorgang zal vinden. Hiermee wordt het verkoopproces van de PV-installateur gestroomlijnd, zijn kosten verlaagd en de 'succesrate' op offertes verhoogd. SKE brengt voor de geleverde ontwikkelings- en voorbereidingswerkzaamheden bij de PV-installateur een vergoeding van 5% over de 'turnkey' installatiekosten in rekening.

De propositie voor woningbouwcorporaties en hun huurders wordt in 2019 nader uitgewerkt in samenspraak met de woningbouwcorporaties en hun huurdersverenigingen in het kader van de sociale energietransitie.

Acquisitie van geschikte daken

Een van de kernactiviteiten van SKE is de acquisitie van geschikte daken op basis van de voor gebouweigenaren ontwikkelde proposities. Het bereiken van een overeenkomst met gebouweigenaren om hun dak beschikbaar te stellen voor een zonnestroominstallatie in eigendom van een derde partij voor een periode van minimaal 15 jaar en bij voorkeur 25 jaar (onder de collectieve financieringsvariant), vormt in het algemeen een complex proces waarbij rekening gehouden moet worden met een lange doorlooptijd. Veel gebouweigenaren staan open voor de propositie, maar op de weg van belangstelling naar overeenkomst moeten een aantal barrières genomen worden:

- Is het dak constructief geschikt?
- Zijn er bouwkundige aanpassingen nodig en wie betaalt deze?
- Moet het dakonderhoud naar voren worden gehaald?
- Hoe wordt een tussentijds verplaatsing van de installatie georganiseerd wanneer er dakonderhoud nodig blijkt te zijn gedurende de looptijd?
- Wil het bedrijf dat (of de organisatie die) in het gebouw gevestigd is deelnemen in de installatie? Wil de gebouweigenaar de installatie overnemen na 15 jaar?
- Hoe ziet die business case er voor de gebouweigenaar onder deze scenario's uit?
- Wat wordt er afgesproken over de situatie dat er gedurende de looptijd (onvoorzien) tot sloop van het pand wordt overgegaan?
- Is er een omgevingsvergunning noodzakelijk?
- Wat is de staat van de bestemmingsplannen in de naaste omgeving?
- Wat zijn de gebouwgebonden risico's?

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de 'Uitdagingen in de acquisitie van daken', wordt de lezer verwezen naar het SKE Jaarverslag 2017, paragraaf 2.4.

Zoals in paragraaf 1.5 al genoemd, telt onder de huidige wetgeving een gebouwgebonden zonnestroominstallatie waarvan het economisch en juridisch eigendom bij een derde partij ligt (meestal een energiecoöperatie), niet mee in de berekening van de energieprestatie van een gebouw en de vaststelling van het energielabel. Daarnaast zijn bedrijven met een groot energieverbruik vanaf 1 juli 2019 verplicht om energiebesparingsmaatregelen te rapporteren onder de aangepaste Wet milieubeheer Wm (de 'informatieplicht')⁵. Dit is van toepassing op bedrijven en instellingen met een elektriciteitsverbruik van meer dan 50.000 kWh/jaar en/of een gasverbruik van meer dan 25.000 m³/jaar⁶. Onder de Wm waren

⁵ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/informatieplicht-energiebesparing/informatieplicht-voor-bedrijven-en-instellingen>

⁶ Met uitzondering van partijen die deelnemen aan het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS), het CO₂-vereveningssysteem of het convenant Meerjarenafspraken energie-efficiëntie (MJA3).

gebouwgebonden energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder al veel langer verplicht (de 'energiebesparingsplicht'), maar dit werd tot dusver niet afgedwongen.

SKE stelt vast dat deze wettelijke verplichtingen voor gebouweigenaren in toenemende mate een overweging vormen om geen opstal te verlenen aan een derde partij voor het plaatsen van een zonnestroominstallatie, dan wel de beslissing uit te stellen.

SKE streeft er naar om gebouweigenaren zo goed mogelijk te informeren over de alternatieve scenario's voor het realiseren van een zonnestroominstallatie in relatie tot de wettelijke verplichtingen. SKE werkt in haar voorstellen, indien gewenst, meerdere alternatieven uit waaronder ook een eigen investering in een zonnestroominstallatie onder de SDE+ regeling. De business case voor de gebouweigenaar wordt hierbij voor de diverse opties en vergoedingssystemen doorgerekend en getoetst op de wettelijke verplichtingen.

In 2018 heeft SKE bij de werving van geschikte daken in de Waarderpolder concurrentie ondervonden van de gemeente Haarlem dat, in samenwerking met het aan de gemeente gelieerde Parkmanagement, actief bedrijven heeft benaderd voor een nieuw programma aangeduid als 'Zon op Bedrijfsdaken'. Hierbij zijn de lopende voorstellen van SKE aan gebouweigenaren in de Waarderpolder en het belang van energiecoöperaties om daken te werven voor de inrichting van collectieve zonnestroominstallaties buiten beschouwing gelaten. SKE hecht er aan dat gebouweigenaren goed en volledig worden geïnformeerd over de alternatieve scenario's voor het realiseren van een zonnestroominstallatie in samenhang met de wettelijke verplichtingen.

Het is tot op heden onzeker of de installaties die onder de 'Zon op Bedrijfsdaken' propositie worden gerealiseerd meetellen voor het vaststellen van het energielabel van het gebouw waar de installatie wordt geplaatst. De betrokken bedrijven zijn hierover onvolledig of niet geïnformeerd. Op initiatief van SKE, zijn deze onderwerpen besproken met de betreffende ambtenaren, wethouders en Parkmanagement. Daarbij is afgesproken om de afstemming en samenwerking te verbeteren. Deze omstandigheden hebben de acquisitie van geschikte daken in de Waarderpolder door SKE aanzienlijk vertraagd en moeilijker gemaakt.

Organisatieontwikkeling

SKE heeft in het vierde kwartaal van 2018 een Raad van Toezicht ingericht (zie paragraaf 1.4), waarvoor de statuten van SKE zijn aangepast. Het bestuur en de RvT komen tenminste éénmaal in de drie maanden samen om de voortgang van SKE op basis van de kwartaal- en jaarrapportages, de begroting en beleidsdocumenten te bespreken en te accorderen. In overleg met de RvT zijn in 2018 diverse zaken geformaliseerd, zoals het begrotings- en rapportageproces. Daarnaast zijn er voor alle individuele bestuursleden managementcontracten afgesloten waarin de rollen, rechten en plichten zijn vastgelegd. Ook zijn er in 2018 bedrijfs- en aansprakelijkheidsverzekeringen afgesloten voor SKE, haar bestuur en de RvT.

Ontwikkeling van Coöperatie Kennemer Energie (CKE)

In 2018 heeft het SKE team de ontwikkeling ondersteund van Coöperatie Kennemer Energie (CKE), welke eind 2017 op initiatief van SKE is opgericht. De ontwikkeling van de zonnestroominstallatie op het dak van de Nova College Campus Haarlem was daarbij het eerste gemeenschappelijke project, dat in augustus 2018 succesvol is afgerond. Daarna zijn er meerdere zonnestroomprojecten onder de postcoderoosregeling in ontwikkeling genomen waaronder voor de gebouwen van de Raphaëlstichting, sportvereniging Onze Gezellen en het Nova College in Beverwijk (zoals weergegeven in het overzicht hierboven onder 'Ontwikkeling van projecten'). Voor de uitvoering en het beheer van deze projecten zijn diverse ondersteunende systemen ontwikkeld, onder andere voor de werving en administratie van deelnemers en voor de financiële- en leden- administratie.

Samenwerking met regionale energiecoöperaties en initiatieven

Bij het realiseren van collectief gefinancierde zonnestroominstallaties zijn veel partijen betrokken en is een duidelijk en volhoudbaar beleid van toewijzing van projecten aan coöperaties nodig. Dit beleid dient transparant te zijn voor alle belanghebbenden, waaronder gemeentes, lokale coöperaties, potentiële deelnemers en vastgoed eigenaren.

Het door SKE vanaf 2017 gehanteerde basisprincipe hierbij is dat de partij die het primaire contact met de gebouweigenaar heeft de toewijzing bepaalt. Dit kan SKE zijn, maar ook een van de lokale

energiecoöperaties of energie-initiatieven. Wanneer SKE het primaire contact heeft met de gebouweigenaar, dan hanteert zij de volgende uitgangspunten voor de toewijzing van het project aan één van de coöperaties:

- Wanneer de postcode van het gebouw valt in het postcode gebied waar één van de lokale coöperaties is gevestigd, dan zal als eerste worden onderzocht of het project aan die coöperatie kan worden toegewezen. Hierbij worden de volgende vragen geadresseerd:
 - Wil de coöperatie het project uitvoeren?
 - Kan de coöperatie (met ondersteuning van SKE) het project uitvoeren?
 - Gaat de coöperatie akkoord met de acceptatievoorwaarden van SKE?
- Wanneer gebouweigenaar een (afwijkende) voorkeur heeft is dit leidend.

SKE heeft tot dusver projecten uitgevoerd met energiecoöperaties SpaarneZaam, Haarlem Noorderlicht en Kennemer Energie.

Ondersteuning van de Regionale Energie Strategie (RES)

Als onderdeel van het (nog te sluiten) Klimaatakkoord worden in Nederland in 30 regio's zogenaamde Regionale Energie Strategieën ontwikkeld. SKE is betrokken bij de ontwikkeling van de Regionale Energie Strategie (RES) voor de regio Noord-Holland Zuid, onder andere als mede-initiatiefnemer en lid van het bestuur van de Vereniging Energiecoöperaties Noord Holland (VEC-NH) en als lid van de zogenaamde participatiecoalitie. De laatste vertegenwoordigt de belangen van de coöperaties bij het opstellen van voldoende ambitieuze, maar tegelijkertijd goed uitvoerbare regionale ontwikkelingsplannen, waarin een 50% lokaal eigendom van installaties voor duurzame stroomproductie, zoals windturbines en zonnepanelen, is verankerd.

Risico en barrière analyse voor energiecoöperaties

Mede naar aanleiding van vragen in de gemeenteraad van Haarlem en vragen aan SKE over de behoefte aan een Waarborgfonds voor energiecoöperaties, heeft SKE samen met CKE een onderzoek gedaan naar de risico's en barrières voor het ontwikkelen van collectieve zonnestroominstallaties op daken. Alle lokale en regionale energiecoöperaties en een aantal energiecoöperaties en koepels elders in het land zijn hiervoor geraadpleegd, inclusief een aantal relevante verzekeraars. De uitkomsten van deze analyse zijn gedeeld met de diverse energiecoöperaties en de Haarlemse gemeenteraad en gepubliceerd op de website van de gemeente Haarlem⁷.

2.3 Resultaat op doelstellingen

In het vierde kwartaal van 2018 zijn de resultaten over 2018 met de RvT, de gemeente Haarlem en Stichting DOEN geëvalueerd. De evaluatie voor Stichting DOEN is opgenomen als bijlage 3. De primaire kwantitatieve doelstelling betrof het aantal panelen onder implementatie of operatie. Op basis van de begroting van 2018 waren hiervoor de volgende mijlpalen bepaald: 1.000 zonnepanelen per juni 2018 en 2.000 zonnepanelen in het laatste kwartaal van 2018 onder implementatie. De eerste mijlpaal is op tijd gerealiseerd, maar de tweede milestone heeft SKE niet in 2018 gerealiseerd. Per eind 2018 stond de teller op 1.213 zonnepanelen onder implementatie. Dit is het gevolg geweest van vertragingen op de projecten voor het R.K.S.V. Onze Gezellen (272 panelen) en het Nova College Beverwijk fase 1 (ca. 690 panelen) en het on-hold plaatsen van het project voor De Kleine Verhuizer (248 panelen) in verband met beperkingen van de dakconstructie.

Met de stichting DOEN waren naast de uitrol van projecten ook diverse andere kwantitatieve doelstellingen opgenomen (zie bijlage 3), waaronder de 'projectontwikkelingswerkingspanning door SKE per geïnstalleerd paneel in uren/paneel'. De doelstelling van maximaal 1 uur/paneel heeft SKE gehaald. Voor de ontwikkeling en realisatie van het project voor de Nova College Campus (504) panelen kwam de score van SKE voor de

⁷ <https://gemeentebestuur.haarlem.nl/Vergaderingen/Commissie-beheer/2018/13-december/17:00/Risicoanalyse-collectieve-zonnestroom/2018620902-1-Risicoanalyse-collectieve-zonnedaken.pdf>;

<https://gemeentebestuur.haarlem.nl/Vergaderingen/Commissie-beheer/2018/13-december/17:00/Risicoanalyse-collectieve-zonnestroom/2018620902-2-Bijlage-1-Risicoanalyse-zonnestroomdaken-via-postcoderoosregeling.pdf>

reguliere activiteiten uit op ca. 0,8 uur per paneel. Voor dit project heeft SKE daarnaast een deel van de werving en alle wervingsadministratie voor CKE uitgevoerd, waarvoor het een nieuw systeem heeft opgezet. Deze voor SKE eenmalige activiteiten zijn hierin niet meegerekend en zijn ook buiten de standaard projectvergoedingen met CKE verrekend. Zie bijlage 3 voor de overige onderdelen van deze evaluatie.

SKE heeft voor het opstellen van de begroting voor 2019 de projecties van het bedrijfsplan voor de uitrol in de periode 2018 t/m 2030 opnieuw bijgesteld. In de aangepaste projecties blijven de lange termijn doelstellingen voor het aantal projecten en panelen gehandhaafd, maar is de ontwikkeling over de jaren 2017 t/m 2020 met 6 tot 9 maanden vertraagd.

3. JAARREKENING

3.1 Verantwoording en grondslagen

Uitvoering

De in dit rapport opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting Kennemer Energie (SKE) gevestigd te Haarlem is samengesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur op basis van gegevens van de financiële administratie van de stichting. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van deze gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting.

Gevolgte grondslagen voor de jaarrekening

Op basis van de financiële administratie van het bedrijf is deze jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en met de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Grondslagen voor de waardering van de balans

Algemeen

De activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met afschrijvingen die zijn bepaald op basis van de geschatte levensduur. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, voor zover noodzakelijk verminderd met voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto omzet en de kosten hiervan over het boekjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingssystemen. De netto omzet is de aan derden berekende opbrengst van prestaties geleverd in het boekjaar na aftrek van omzetbelasting en verleende kortingen. Winsten zijn slechts opgenomen indien en voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Kosten en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen voor zover ze voorzienbaar zijn.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat rekening houdend met fiscale faciliteiten en fiscaal niet aftrekbare bedragen.

3.2 Balans per 31-december-2018

Activa (in Euro's)	Noot	31-december-2018	31-december-2017
Vlottende activa		117,935	61,730
Liquide middelen		112,425	58,806
Debiteuren		387	1,658
Omzetbelasting		3,134	766
Verstrekte waarborgen		250	250
Overlopende activa		1,739	250
Materiele vaste activa		–	–
Immateriele vaste activa		–	–
Financiële vaste activa		–	–
Totaal activa		117,935	61,730

Passiva (in Euro's)	Noot	31-december-2018	31-december-2017
Kortlopende schulden		112,742	63,732
Crediteuren		–	2,093
Rekening courant partners		85,068	47,639
Te betalen belasting		1,299	–
Overlopende passiva		26,375	14,000
Langlopende schulden		–	–
Voorzieningen		–	–
Eigen vermogen		5,193	(2,002)
Winst lopend boekjaar		7,195	(19,583)
Reserves		(2,002)	17,581
Totaal passiva		117,935	61,730

3.3 Winst- en Verliesrekening over 2018

Winst- & verliesrekening (in Euro's)	2018	2017
Inkomsten	242,698	162,680
Verkoop diensten gemeenten	57,500	104,680
Verkoop diensten projectontwikkeling	17,997	3,620
Verkoop diensten overige	–	973
Verkoop commissie	7,201	3,407
Ontvangen subsidie	160,000	50,000
Kostprijs van de Inkomsten	10,000	1,843
Kosten van de verkoop	10,000	1,843
Netto inkomsten	232,698	160,837
Bedrijfslasten	224,205	180,420
Inkoop arbeid	212,478	172,736
Kantoorkosten	3,402	2,701
Marketing & Business Development	2,161	1,945
Algemene kosten	6,164	3,038
Operationeel resultaat	8,493	(19,583)
Afschrijving & herwaardering	–	–
Bedrijfsresultaat	8,493	(19,583)
Financiële baten en financiële lasten	–	–
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor belastingen	8,493	(19,583)
Vennootschapsbelasting	1,299	–
Resultaat na belastingen	7,194	(19,583)

3.4 Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de resultaatbestemming

De statuten van de stichting kent geen artikel inzake de winstbestemming.

Het saldo van de baten en lasten zal op voorstel van het bestuur ten gunste of ten laste gebracht worden van het stichtingskapitaal.

Voorstel resultaatbestemming

Door het bestuur wordt voorgesteld om het resultaat van € 7.194 over het jaar 2018 toe te voegen aan het stichtingskapitaal. Vooruitlopend op definitieve vaststelling van de jaarrekening is deze resultaatbestemming in de jaarrekening verwerkt.

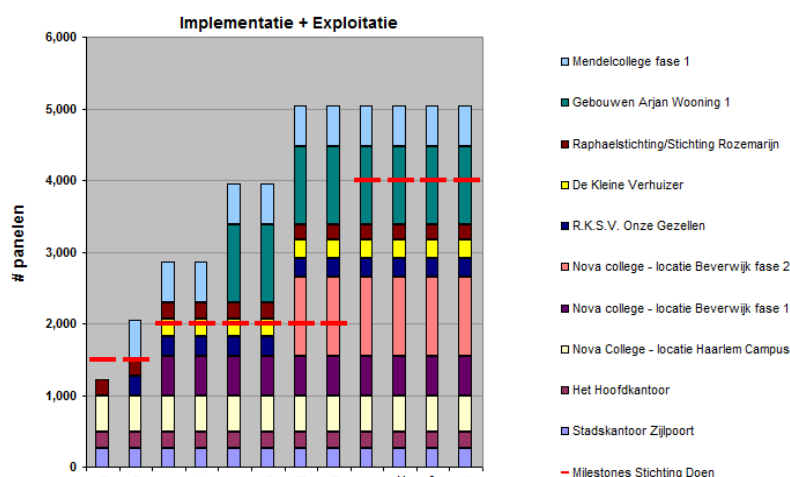
Accountantscontrole

Op grond van artikel 396 Titel 9 BW2 is de Stichting vrijgesteld van accountantscontrole. In deze jaarrekening is geen controleverklaring van de accountant opgenomen. De jaarrekening is beoordeeld door de accountant. De beoordelingsverklaring is als aparte bijlage bij de jaarrekening opgenomen.

4. BEGROTING 2019

De begroting van 2019 is in november 2018 door de RvT op het voorstel van het bestuur vastgesteld. SKE heeft toen als uitgangspunt genomen dat er, naast de afronding van het project met de Raphaëlstichting, een zestal projecten die nu in de haalbaarheids- en wervingsfase zijn, zullen worden gerealiseerd. Hiermee kan het totaal aantal zonnepanelen onder exploitatie bij het einde van jaar 2019 op ca. 5.000 uitkomen, zoals weergegeven in de onderstaande tabel en figuur⁸.

Project informatie Naam	Aantal panelen	SD	Slagings kans	Coöperatie	Status per		2019	
					Jan	Dec	Jan	Dec
Stadskantoor Zijlpoort	261	271	100%	SpaarneZaam	Exploitatie	Exploitatie		
Het Hoofdkantoor	226	262	100%	Haarlem Noorderlicht	Exploitatie	Exploitatie		
Nova College - locatie Haarlem Campus	504	615	100%	Kennemer Energie	Exploitatie	Exploitatie		
Raphaëlstichting/Stichting Rozemarijn	220	264	100%	Kennemer Energie	Implementatie	Exploitatie		
R.K.S.V. Onze Gezellen	272	326	90%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
Nova college - locatie Beverwijk fase 1	556	667	50%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
Nova college - locatie Beverwijk fase 2	1,095	1,314	50%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
De Kleine Verhuizer	248	215	0%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
Gebouwen Arjan Wooning 1	1,094	1,313	10%	Nog te kiezen	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
Mendelcollege fase 1	568	648	20%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Exploitatie		
Totaal	5,044	5,895	#panelen onder impl. / expl. / totaal		220	991	1,211	5,044

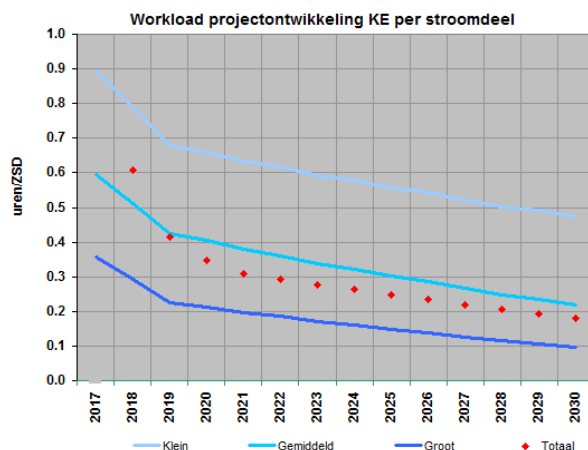
Dit zijn de aantallen zonnepanelen die gehaald kunnen worden bij een goede executie van de betrokken energiecoöperaties en zonder onverwachte hindernissen. Het bestuur stelt voor om de doelstellingen voor het aantal zonnepanelen onder implementatie of operatie als volgt vast te stellen: 2.000 in het tweede kwartaal van 2019 en 4.000 in het vierde kwartaal van 2019 (rode lijnen in de figuur).

Om deze doelstellingen te realiseren moeten, naast de lopende projecten voor de Raphaëlstichting en Onze Gezellen in elk geval beide fases van het project voor het Nova College in Beverwijk worden gerealiseerd en nog één ander groot project. In de weergegeven planning is daarvoor het project 'Gebouwen Arjan Wooning' fase 1 opgenomen. Het (vervolg) project voor Prins Staal Trade & Processing in samenwerking met Coöperatie Haarlem Noorderlicht is hierbij een alternatieve kandidaat.

Zowel de inkomsten als de kosten worden gedreven door het aantal gerealiseerde projecten en de omvang van die projecten. De belangrijkste kostenpost is het aantal de uren dat voor de uitvoering van deze projecten nodig is, naast uren die besteed worden aan het acquireren van nieuwe projecten en diverse

⁸ In het eerste kwartaal van 2019 is het verwachte aantal te plaatsen panelen voor sommige projecten bijgesteld, waardoor enkele aantallen uit deze tabel (van november 2018) afwijken van de in paragraaf 2.2 genoemde aantallen.

managementtaken. Voor alle project gerelateerde activiteiten streeft SKE naar een geleidelijke efficiency-verbetering tot 20 minuten per paneel (of ca. 15 minuten per stroomdeel). De figuur hieronder laat de actuele resultaten voor 2017 en 2018 zien en de doelstellingen voor de lange termijn.

Voor de begroting van 2019 is er, meer specifiek uitgegaan van de volgende kentallen:

Aannames uren KE 2019		#panelen	Uur/paneel	Uur totaal
Project grootte	Klein	250	0.800	200
	Gemiddeld	600	0.500	300
	Groot	1500	0.267	400
Uren totaal per funnel fase		Klein	Gemiddeld	Groot
Propositie & BC		40	40	40
Contractonderhandeling		60	60	60
Haalbaarheid & werving		70	140	210
Implementatie		30	60	90
Totaal		200	300	400

De omzet in 2019 komt op basis van de aangegeven uitrol van projecten uit op ca. € 98.000. De uur kosten bedragen daarbij ca. € 182.500 (met een beperkte uitbetaling van ca. 200 uur uit het resterende deposito) en de overige uitgaven worden geschat op ca. € 17.000. Dit betekent dat in 2019 de omzet ca. 50% van de kosten dekt. In 2018 was dit 30%. Om over het jaar voldoende liquiditeit te behouden (vergelijkbaar met die bij de start van het jaar) is aanvullende financiering nodig van ca. € 100.000. De details van de begroting zijn weergegeven in de tabel hieronder.

Cijfers in €, tenzij anders aangegeven (uren, FTEs)		2018													2019													Totaal
		31-12-18	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2019	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
Omzet	Totaal Omzet					5,686	20,066	13,144	5,870	27,142		26,017															97,925	
	Omzet projecten					5,686	20,066	13,144	5,870	27,142		26,017															97,925	
	Eenmalige afdracht PV-projecten					2,323	8,570	5,871	2,488	11,553		11,563															42,369	
	Commissie op installatie					3,363	11,495	7,272	3,382	15,590		14,454															55,556	
Uren betaling & kortlopende lening MT	Uitbetaling uren		13,800	13,800	13,800	13,800	13,164	18,890	16,702	16,702	16,702	15,388	15,388	15,388													183,522	
	# uren uitbetaald		230	230	230	230	219	315	278	278	278	256	256	256													3,059	
	Fractie van de uren uitbetaald		42.9%	61.8%	77.3%	91.0%	100.0%	150.3%	160.9%	160.9%	160.9%	169.7%	169.7%	169.7%													106.9%	
	Fractie uurkosten op totale kosten		90.8%	90.8%	90.8%	90.8%	90.4%	93.1%	92.3%	92.3%	92.3%	91.6%	91.6%	91.6%													91.6%	
	Kortlopende lening MT	23,819	42,205	50,753	54,796	56,156	56,156	49,836	43,515	37,194	30,873	24,552	18,231	11,910													11,910	
	# FTEs		3.6	2.5	2.0	1.7	1.5	1.4	1.2	1.2	1.0	1.0	1.0	1.0													1.6	
	Project acquisitie, ontwikkeling & uitvoering		2.8	1.7	1.2	0.9	0.7	0.6	0.4	0.4	0.4	0.2	0.2	0.2													0.8	
	Overige		0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8													0.8	
	Totaal uren		536	372	297	253	219	209	173	173	173	151	151	151													2,860	
	Management & organisatie		57	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57													685	
	Systemen , Marketing & BD		47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47													563	
	Project acquisitie		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32													383	
	Project ontwikkeling & uitvoering		385	221	146	102	68	58	32	22	22	22	22	22													1,047	
	Admin & overige		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15													182	
	Maximaal te declareren uren		230	230	230	230	230	230	230	230	230	230	230	230													2,760	
	# uren naar deposito		306	142	67	23																						539
	# uren uit deposito uitbetaald																											
	Totaal uren in deposito	397	703	846	913	936	936	831	725	620	515	409	304	198													198	
	Overige uitgaven	Overige uitgaven		1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403	1,403													16,833
Totaal overige uitgaven			200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200													2,400	
Algemene kosten			300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300													3,600	
Marketing & Business Development			153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153													1,833	
Inkoop diensten			250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250													3,000	
Kantoorkosten			500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500													6,000	
Onvoorzien																												
Kasstromen uit operaties & financiering	Operaties					5,686	20,066	13,144	5,870	27,142		26,017															97,925	
	Kosten (-)		-15,203	-15,203	-15,203	-15,203	-14,567	-20,293	-18,104	-18,104	-18,104	-16,790	-16,790	-16,790													-200,355	
	Kasstroom uit operaties		-15,203	-15,203	-9,517	4,863	-1,423	-14,423	9,038	-18,104	-18,104	9,227	-16,790	-16,790													-102,430	
	Subsidies					50,000																					100,000	
	Totaal subsidies					50,000																					100,000	
	Stichting Doen																											
Netto kasstroom	Netto kasstroom		-15,203	-15,203	40,483	4,863	-1,423	-14,423	9,038	-18,104	31,896	9,227	-16,790	-16,790													-2,430	
	Kaspositie (Liquide middelen)	34,001	18,799	3,596	44,079	48,942	47,519	33,097	42,134	24,030	55,925	65,152	48,362	31,571													31,571	
	#panelen	1,213	1,213	2,053	2,857	2,857	3,951	3,951	5,046	5,046	5,046	5,046	5,046	5,046													5,046	
	Milestone implementat		1,500																								4,000	
Hilstone Stichting Doen	Aangepaste milestone		1,500																								4,000	

Er is een financiering van € 50.000 vereist in maart/april 2019 en nog eens € 50.000 in september/oktober 2019⁹.

Buiten deze begroting zijn er zowel door SKE als Coöperatie Kennemer Energie (CKE) subsidies aangevraagd bij de Provincie Noord-Holland voor het uitvoeren van specifieke activiteiten. Aangenomen is dat deze subsidies de kosten van de extra activiteiten dekken en dat deze activiteiten alleen worden uitgevoerd wanneer deze subsidies daadwerkelijk beschikbaar komen.

Het grootste risico voor het realiseren van deze begroting zit in de acquisitie van geschikte daken en de uitvoering van de werving van deelnemers door de energiecoöperaties waarmee wordt samengewerkt.

Het bestuur van SKE is in 2019, net als in de voorgaande jaren, bereid om de uitbetaling van uren te schalen met de inkomsten, zodat daarmee eventuele negatieve effecten op de omzet kunnen worden opgevangen in de kasstroom en de liquiditeitspositie niet in gevaar komt.

⁹ Deze vereiste financiering voor 2019 is in december 2018 aangevraagd bij Stichting DOEN als een vervolg subsidieaanvraag en recent door Stichting DOEN gehonoreerd.

5. SLOTWOORD EN ONDERTEKENING

Stichting Kennemer Energie (SKE) heeft sinds haar oprichting in 2016 een stevig fundament gebouwd met de inrichting van de organisatie, de ontwikkeling van bedrijfssystemen, de oprichting van Coöperatie Kennemer Energie, het uitbrengen van een groot aantal projectvoorstellen aan gebouweigenaren en de succesvolle realisatie van een vijftal collectieve zonnestroominstallaties. SKE bevindt zich nu in een belangrijke fase van haar ontwikkeling, waarin aangetoond moet worden dat de beoogde opschaling, professionalisering en versnelling van de uitrol van (collectieve) zonnestroomprojecten, die ten grondslag ligt aan het bedrijfsplan en de missie van de Stichting, daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

Het streven van SKE is om vanaf 2021 in 10 tot 12 projecten per jaar ca. 8.000 zonnepanelen jaarlijks toe te voegen en dat zodanig efficiënt te doen dat zij kostendekkend kan opereren. Het verwerven van voldoende geschikte daken voor de realisatie van (al dan niet collectieve) zonnestroominstallaties is hierin de grootste uitdaging. De ontwikkeling loopt ca. 6 tot 9 maanden achter op het oorspronkelijke bedrijfsplan van 2016. Het jaar 2019 wordt een belangrijk jaar om 5 tot 7 projecten succesvol tot implementatie of operatie te brengen en daarmee ca. 3.700 zonnepanelen toe te voegen tot een totaal van ca. 5.000 zonnepanelen onder implementatie of operatie.

De snelle verandering van de maatschappelijke prioriteiten en de wet- en regelgeving in combinatie met technologische ontwikkelingen vereisen toegewijd en alert ondernemerschap en tijdige bijstelling van de proposities. Een professioneel en betrouwbaar netwerk is daarbij van groot belang, mede gegeven de ontwikkeling van de wet- en regelgeving met betrekking tot de vervanging van de postcodeoosregelin, tot de verlaging van de energiebelasting op elektriciteit, tot de migratie van de SDE+ gericht op de stimulering van duurzame naar de SDE++ gericht op CO2 emissiereductie, en tot de naderende energielabelverplichtingen voor gebouweigenaren waarin collectief gefinancierde zonnestroominstallaties niet worden meegerekend. Kortom, er zijn uitdagingen die een doortastende en professionele aanpak vergen!

SKE hoopt met haar activiteiten een significante bijdrage te leveren aan de energietransitie van de bebouwde omgeving in de regio. Naast de directe bijdrage in de realisatie van installaties voor (collectieve) duurzame elektriciteitsopwekking, hoopt SKE als 'pilot' maatschappelijke organisatie ook een bescheiden voorbeeld te geven hoe de energietransitie in samenwerking met lokale energiecoöperaties en initiatiefnemers op een volhoudbare, bedrijfsmatige en resultaatgerichte wijze vorm gegeven kan worden.

In de visie van SKE kan de energietransitie van de bebouwde omgeving niet uitgevoerd worden zonder een duidelijk regie 'van bovenaf', maar evenmin zonder een goede betrokkenheid en participatie 'van onderaf'. Met andere woorden, een 'top-down' en 'bottom-up' benaderingen zullen elkaar hier moeten ontmoeten. Dit vereist een grotere inspanning dan alleen het inrichten van een 'nationaal center of excellence' voor het delen van best practices en kennis. Wat nodig zal zijn, is een sterke lokale/regionale uitvoeringsorganisatie, die tevens de aanpassingen van woningen en bedrijfspanden kan financieren op basis van de (verwachte) toekomstige besparingen op de energiekosten. Deze organisatie, hier aangeduid als 'lokaal energiebedrijf 2.0', vormt een combinatie van een uitvoeringsorganisatie voor bouw- en installatietechnische aanpassingen en een energie service company (ESCO). Het lokaal energiebedrijf 2.0 in Kennemerland moet nog worden uitgevonden. Mogelijk kunnen de ervaringen van maatschappelijke ondernemingen op het gebied van inrichting en financiering van installaties voor collectieve duurzame elektriciteitsopwekking, zoals SKE en CKE, hier een bijdrage aan leveren.

Het bestuur van SKE bedankt al haar partners voor de samenwerking in deze opbouwfase en kijkt uit naar een nieuwe fase van versterking en uitbouw met tastbare resultaten en impact.

Dit is het tweede jaarverslag van SKE. We nodigen de lezer graag uit om het bestuur te laten weten wat u hiervan vindt en of het u helpt om uw doelstellingen te behalen.

Getekend te Haarlem op

dhr. Art den Boer

Voorzitter

dhr. Guus Jansen

Penningmeester

dhr. Leo de Kok

Secretaris

mevr. Liesbet Hanekroot

Bestuurslid

BIJLAGE 1. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een looptijd die korter is dan één jaar.

Rekening courant bestuursleden (via aan hen gelieerde bedrijven)

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
A. de Boer (Content Company)	22,126	7,778
G.H. Jansen (Energy Transition Group)	8,437	15,495
L.A. de Kok (Tripolium)	32,627	13,509
L. Hanekroot (Haan&Kroot)	21,878	7,559
E. Hollander (Mosquito Energy)	–	3,298
Stand 31 december	85,068	47,639

Over het saldo in rekening courant wordt geen rente in rekening gebracht.

Belastingen

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
Vennootschapsbelasting	1,299	–
Stand 31 december	1,299	–

De Belastingdienst heeft de stichting niet aangemerkt als belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het bestuur is van mening dat er mogelijk wel sprake is van belastingplicht en heeft voorzichtigheidshalve deze mogelijke verplichting opgenomen in de jaarrekening.

Overlopende passiva

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
Reservering accountant	4,000	2,000
Reservering inkoop arbeid	12,000	12,000
Reservering onkostenvergoeding RvT	375	–
Reservering overige kosten	10,000	–
Stand 31 december	26,375	14,000

De rekening courant bestuursleden vertegenwoordigt het aantal uren die in het tijdsregistratie systeem van de Stichting als 'uren declaratie' zijn opgenomen maar niet zijn uitbetaald, vermenigvuldigd met het standaard tarief van €60,- per uur.

Het bestuur hanteert een plafond voor de maandelijkse uitbetaling van de gedeclareerde uren om de liquiditeitspositie van de Stichting veilig te stellen. Dit plafond is in 2018 vastgesteld op 200 uur per maand en wordt aangepast wanneer nodig. Het bestuur heeft daarbij afgesproken dat de rekening courant de voorwaarden heeft van een achtergestelde lening, dat wil zeggendat reguliere crediteuren voorrang hebben bij het afwickelen van een onverhoopt faillissement. Tevens is afgesproken dat een bestuurder niet gerechtigd is om zijn activiteiten op te schorten, tenzij en pas wanneer het bedrag van openstaande facturen en de rekening courant de 20% overschrijdt van de totale vergoeding die betaald is vanaf de start van zijn activiteiten voor de Stichting. Deze afspraken zijn in 2018 geformaliseerd in een 'Overeenkomst van Opdracht' met elk van de bestuurders.

BIJLAGE 2. TOELICHTING OP DE WINST- & VERLIESREKENING OVER 2018

Bedrijfslasten

Kantoorkosten

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
Huur & servicekosten bedrijfsruimte	3,114	2,553
Kantoorartikelen & printkosten	106	149
Vakliteratuur	32	–
Contributies en abonnementen	75	–
Overige kantoorkosten	75	–
	3,402	2,701

Marketing & Business Development kosten

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
Advertentiekosten	70	–
Marketing- en verkoopmateriaal	688	1,675
Web-site ontwikkelings-, hosting- en domeinkosten	1,440	–
Evenementen	(37)	270
	2,161	1,945

Algemene kosten

	2018	2017
<i>(in Euro's)</i>		
Accountant- & administratiekosten	4,000	2,000
Notaris- en advocaatkosten	–	441
Bankkosten	142	146
Verzekeringskosten	603	–
Branch-organisatiekosten	8	–
Reis- en verblijfskosten	50	12
Team bijeenkomsten	(67)	366
Vergoeding RvT	1,125	–
Boetes belastingdienst	–	65
Overige algemene kosten	302	8
	6,164	3,038

BIJLAGE 3. EVALUATIERAPPORT 2018 VOOR STICHTING DOEN¹⁰

1. Basisgegevens

Naam organisatie	Stichting Kennemer Energie
Naam contactpersoon	Guus Jansen
Mobiele telefoon contactpersoon	+31 6 26084345
E-mail adres contactpersoon	guus.jansen@kennemerenergie.nl
Project titel	Samen het dak op
DOEN project nummer	170627
Rapportageperiode (zie contract)	2018 (Tweede rapportage volgens het rapportageschema van het contract: 'Inhoudelijke en financiële tussenrapportage volgens DOEN format voor bepaling uitkeren van de derde en laatste tranche'.)

2. Betekenisvolle veranderingen

Geef hieronder betekenisvolle veranderingen weer waar jouw project aan heeft bijgedragen. De veranderingen hoeven niet groot of alomvattend te zijn. Het kan gaan om een verandering van gedrag, maar ook bijvoorbeeld een verandering in perspectief. De verandering kan plaatsgevonden hebben bij een individu, een groep, de sector of jouw eigen organisatie. Het kan om een geplande verandering gaan of juist om iets onverwachts. Het hoeft niet altijd positief te zijn.

Er is ruimte voor drie veranderingen. Kan je in ieder geval één verandering met ons delen? Beantwoord voor elke verandering de vervolgvragen.

Algemeen: Stichting Kennemer Energie (SKE) bevindt zich in een belangrijke fase van haar ontwikkeling waarin aangetoond moet worden dat de beoogde opschaling, professionalisering en versnelling van de uitrol van collectieve zonnestroomprojecten, die ten grondslag ligt aan het bedrijfsplan en de missie van de Stichting, daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De lange termijn doelstelling is om in samenwerking met lokale initiatieven, gemeenten en bedrijven voor 2030 ca. 100 000 panelen te realiseren in collectieve zonnestroomcentrales en daarmee een significante bijdrage te leveren aan het klimaatneutraal maken van de regio Kennemerland / IJmond. Het streven van SKE is om vanaf 2021 in 10 tot 12 projecten per jaar ca. 8000 panelen jaarlijks toe te voegen en dat zodanig efficiënt te doen dat de zij kostendekkend kan opereren.

SKE ziet zichzelf als een 'pilot' maatschappelijke organisatie om op een volhoudbare, bedrijfsmatige en resultaatgerichte wijze de energietransitie te realiseren in samenwerking met de energiecoöperaties en initiatiefnemers uit de regio. In het op handen zijnde klimaatakkoord zal de uitvoering van een wijkgerichte aanpak naar verwachting bij gemeentes komen te liggen. De energiecoöperaties en

¹⁰ Ingediend op 21 november 2018

initiatiefnemers vormen in de visie van de gemeentes een belangrijke schakel voor het in kaart brengen van de wensen van bewoners, het voorlichten van bewoners en het creëren van draagvlak onder de bewoners. Opschaling, versnelling en professionaliseren zijn hier, naast draagvlak en participatie, de kernwoorden, want de lat ligt hoog: Tot 2030 moeten in Nederland 2 miljoen woning aardgasvrij gemaakt worden, ofwel ca. 200 000 woningen per jaar vanaf 2020. Mogelijk kunnen de ervaringen van maatschappelijke ondernemingen op het gebied van inrichting en financiering van installaties voor collectieve duurzame elektriciteitsopwekking, zoals SKE, hier een bijdrage aan leveren.

De hieronder beschreven betekenisvolle veranderingen moeten gezien worden binnen de context van de huidige fase van ontwikkeling van de organisatie. Voor SKE is een verandering met name betekenisvol wanneer deze bijdraagt aan de ontwikkeling van de eigen organisatie, de samenwerking in de regio en het ondersteunen van de initiatieven waarmee de doelstellingen van de energietransitie in de regio Kennemerland / IJmond binnen bereik komen.

Verandering 1

Wat is een betekenisvolle verandering die jullie initiatief teweeggebracht in de afgelopen periode?

1. Ontwikkeling van de organisatie

- **Oprichting CKE en gezamenlijk uitrol van nieuwe projecten:** SKE heeft aan de basis gestaan van de oprichting van een gelijknamige coöperatie: Coöperatie Kennemer Energie (CKE). Deze kan als beheerder van zonnestroominstallaties optreden voor initiatieven die zelf geen coöperatie willen oprichten; voor coöperaties die het beheer willen uitbesteden en voor de door SKE ontwikkelde projecten die niet bij een bestaande coöperatie kunnen worden ondergebracht. De oprichting van de Coöperatie Kennemer Energie is daarmee een essentiële stap in de versnelling en professionalisering van de uitrol van collectieve zonnedaken in de regio.

In Nederland is het gevoel van urgentie voor de energietransitie (eindelijk) aan het toenemen, hetgeen zich onder meer vertaalt in een toenemende vraag voor deelname aan collectieve zonnestroomdaken. De regionale energiecoöperaties hebben groeiende wachtlijsten en slechts beperkte capaciteit. De besturen van deze coöperaties bestaan uit vrijwilligers die het al druk hebben met hun bestaande zonnestroominstallatie(s) en aanpalende activiteiten en niet altijd tijd of zin hebben om er een tweede of derde zonnestroominstallatie bij te doen.

Eind december 2017 is de Coöperatie Kennemer Energie (CKE) op initiatief van de Stichting Kennemer Energie (SKE) opgericht door twee leden uit het bestuur van SKE: Erna Hollander is voorzitter van CKE geworden en uit het bestuur van SKE getreden; Guus Jansen is ad-interim penningmeester van CKE geworden en heeft deze functie naast zijn rol voor SKE tot augustus 2018 op zich genomen. CKE heeft nu een bestuur van vijf mensen dat de benodigde kennis gezamenlijk snel opbouwt; goed op elkaar ingespeeld begint te raken en waarmee de samenwerking met SKE in snel tempo efficiënter en effectiever wordt. Ook zijn hun administratieve systemen inmiddels op orde aan het geraken om meerdere en grotere projecten te kunnen oppakken.

Tastbare resultaten: In augustus 2018 heeft SKE voor CKE het zonnestroomdak op het Nova College Campus in Haarlem gerealiseerd 614 stroomdelen en 91 deelnemers. Vier andere gezamenlijke projecten zijn onder ontwikkeling, met een totaal van bijna 3000 stroomdelen. Eén daarvan is in november 2018 tot implementatie overgegaan: Het collectief zonnestroomdak te realiseren op KDC Rozemarijn in Haarlem, 264 stroomdelen en 33 deelnemers. Er is daarmee een stevig fundament gelegd voor de gewenste en benodigde professionele opschaling in de regio.

- **Doorontwikkeling van de back-office systemen:** De ontwikkeling van adequate back-office documenten en systemen is voor SKE van essentieel belang om op
-

efficiënte, betrouwbare en consistente wijze diensten te kunnen leveren en administreren. Het zijn de werktuigen waarmee (onder meer) de werktijd per geïnstalleerd paneel teruggebracht moet worden tot de doelstelling van 20 minuten/paneel in 2021. De volgende systemen werden in 2016 en 2017 in gebruik genomen en in 2018 doorontwikkeld: Haalbaarheidsanalyse tool, Pijplijn management (CRM) tool, Project management tool, Business planning model en diverse administratieve systemen. Deze systemen zijn inmiddels stabiel, goedwerkend en adequaat om de geplande groei te kunnen faciliteren.

- **Installatie van de Raad van Toezicht van SKE:** Om de kwaliteit en continuïteit van SKE te waarborgen heeft het bestuur van SKE in 2018, na een uitgebreide werving- en selectieprocedure, een Raad van Toezicht geïnstalleerd bestaande uit drie mensen met complementaire netwerken, kennis, vaardigheden en achtergronden. Zij vullen elkaar goed aan om het bestuur van SKE scherp te houden en te versterken met denkracht en relevant contacten. Dit heeft er onder meer toe geleid dat de begroting en rapportage procedures zijn verbeterd en onderlinge afspraken contractueel zijn verankerd.

Bij wie vond de verandering plaats? (meerdere antwoorden mogelijk)	Individu, namelijk:	Groep, namelijk:	Sector, namelijk: Lokale energie coöperaties	Eigen organisatie: SKE en CKE	Anders, namelijk:
Op welke manier droeg jullie initiatief bij aan deze verandering?	Door de regie te nemen en een groot deel van de activiteiten uit te voeren.				
Waarom was deze verandering voor jullie betekenisvol?	Omdat dit cruciale voorwaarden zijn voor het realiseren van de missie van SKE.				

Verandering 2

Wat is een betekenisvolle verandering die jullie initiatief teweegbracht in de afgelopen periode?

2. Ontwikkeling van projecten en netwerken in de regio

- **Uitrol van projecten in de regio:** Hoewel SKE al vanaf de start in 2016 de ambitie had om projecten in de hele regio Kennemerland / IJmond te ontwikkelen (zoals de naam Kennemer Energie aangeeft), lag de focus in 2016 en 2017 om praktische redenen op projecten in de gemeente Haarlem. In 2018 heeft SKE zijn eerste stappen in de regio gezet voor de grootschalige opwek van zonnestroom. De contacten met en in de gemeente Velsen zijn aangehaald in de samenwerking met de lokale energiecoöperatie Energiek Velsen en met ondersteuning van medewerkers van de gemeente Haarlem. SKE is momenteel voor twee gebouwen in Velsen en Beverwijk een haalbaarheidsonderzoek aan het uitvoeren voor in totaal 1.840 zonnepanelen. Ook heeft de gemeente Bloemendaal contact gezocht met SKE voor het realiseren van collectieve zonnestroomdaken op gemeentelijk vastgoed en om zich te informeren over hoe zij als gemeente andere collectieve initiatieven kan ondersteunen.
- **Ontwikkeling van regionale netwerken:** SKE heeft in 2018 bijgedragen aan de vorming van een regionaal netwerk van energiecoöperaties in Noord-Holland, namelijk Platform Energie Initiatieven in Noord-Holland (PEI-NH) en Vereniging van Energie Coöperaties in Noord-Holland i.o. (VEC-NH). Vanuit dit netwerk is dit najaar een document met aanbevelingen naar de verschillende politieke partijen gestuurd in voorbereiding op de Provinciale Staten verkiezingen, waarmee

aandacht wordt gevraagd voor grootschalige en collectieve opwek van duurzame energie.

Bij wie vond de verandering plaats? (meerdere antwoorden mogelijk)	Individu, namelijk:	Groep, namelijk:	Sector, namelijk:	Eigen organisatie	Anders, namelijk: Gebouweigenaren, energiecoöperaties en overheden in de regio.
---	---------------------	------------------	-------------------	-------------------	--

Op welke manier droeg jullie initiatief bij aan deze verandering?

Door het te doen

Waarom was deze verandering voor jullie betekenisvol?

Omdat hiermee een basis is gelegd voor versterking en opschaling in de regio hetgeen essentieel is voor het realiseren van de missie van SKE.

Verandering 3

Wat is een betekenisvolle verandering die jullie initiatief teweegbracht in de afgelopen periode?

Regionale en landelijke kennisdeling

- **Uitgebreid (eerste) jaarverslag 2017:** In het eerste jaarverslag van SKE wordt, naast de presentatie en verantwoording van de jaarrekening, uitgebreid verslag gedaan van de ontwikkeling van SKE. Daarbij worden naast de successen ook de uitdagingen benoemd en de initiatieven die het bestuur heeft genomen om deze te adresseren. Tevens wordt een visie gegeven op de toekomst binnen de context van de energietransitie van de bebouwde omgeving, de wetgeving en de technologische- en marktontwikkeling van PV systemen. Dit document is van waarde voor andere initiatieven in het land die de energietransitie in de bebouwde omgeving samen met burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen beogen te versnellen. Het jaarverslag is daarom gedeeld met gemeenten, energiecoöperaties en andere relevante lokale, regionale en landelijke partijen.
- **Risico en barrière-analyse:** Er is een uitgebreide risico en barrière analyse uitgevoerd voor collectieve zonnestroomprojecten op basis van eigen ervaring en uitvraag bij bestaande energiecoöperaties lokaal, regionaal en landelijk. De conclusies en aanbevelingen zijn ook weer lokaal, regionaal en landelijk gedeeld met relevante partijen en zijn vrij beschikbaar op de website van Kennemer Energie. Sander Willemsen van de energie coöperatie Energie-U in Utrecht schreef ons 'dank voor deze analyse! Dit is zo belangrijk.'. Jan Schouw van de Zonnebank en BresBreda in Breda schreef ons 'Dit document komt nu ook hier goed van pas.'. In 2019 verwachten we vooruitgang te kunnen maken bij het uitwerken van een paar aanbevelingen in samenwerking met enkele regionale en landelijke partijen.

Bij wie vond de verandering plaats? (meerdere antwoorden mogelijk)	Individu, namelijk:	Groep, namelijk:	Sector, namelijk: Energiecoöperaties en vertegenwoordigers daarvan	Eigen organisatie	Anders, namelijk: De gemeente Haarlem
---	---------------------	------------------	---	-------------------	--

Op welke manier droeg jullie initiatief bij aan deze verandering?

Door het te doen

Waarom was deze
verandering voor jullie
betekenisvol?

Omdat gedeelde kennis en ervaring cruciaal zijn voor het realiseren van de missie van SKE.

3. Proces

Wat ging er goed bij het project?

Geef hier bondig weer wat goed ging binnen het project. Het gaat hierbij om activiteiten of delen van het proces die goed verlopen zijn. Het kan ook om onverwachte dingen gaan. Geef er een verklaring voor. Max 150 woorden

Wat ging er niet goed of anders?

Natuurlijk gaan er soms dingen niet goed binnen het project. Wij zijn vooral benieuwd hoe jullie hiermee om zijn gegaan. Geef aan wat niet goed is verlopen. Wat week af van de plannen, verwachtingen en/of doelstellingen? En ben je hier mee om gegaan? Max 150 woorden

Wijzigingen

Hebben er andere grote of wezenlijke wijzigingen plaatsgevonden ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan? Zo ja, leg uit. Max 150 woorden

Geleerde lessen

Hebben jullie in de afgelopen periode lessen geleerd? Hoe nemen jullie deze mee in volgende activiteiten?

Onderwerp	Wat ging er goed?	Wat kon er beter?	Wat is er van geleerd?
Ontwikkeling van de organisatie	• Oprichting van CKE en ontwikkeling van de CKE organisatie: ◦ Vorming CKE team met 5 mensen uit de regio. ◦ Veel aandacht voor interne kennisdeling en -overdracht. ◦ Goed ontworpen juridische structuur voor een multi-project coöperatie (Statuten, stroomdelen reglement, projectvoorwaarden en prospectus). • Verdere verhoging van de efficiency van projectacquisitie en -ontwikkeling dankzij de doorontwikkeling en het gebruik van tools en templates (zie KPI's). • Inrichting en start Raad van Toezicht (RvT). • Verbetering van budget en rapportage cyclus: ◦ Productie eerste jaarverslag met beoordelingsverklaring van de accountant ◦ Verbetering van kwartaal rapportages. Mede daardoor heeft de afstemming, rapportage en coördinatie met de opdrachtgever bij de gemeente Haarlem aanzienlijk minder tijd gekost dan in 2016 en 2017. ◦ Voorbereiding en vaststelling van de begroting voor 2019 met de RvT • Formaliseren van de rollen, verantwoordelijkheden en voorwaarden in contracten met de SKE bestuursleden (Overeenkomst van Opdracht). • Goede samenwerking in het SKE bestuur: De eerste jaren van een organisatie met veel ambitie in een complex speelveld zijn niet eenvoudig. De uitdagingen zijn in goede samenwerking geadresseerd, met vertrouwen in elkaar en de toekomst. Dit wordt ook door derden herkend: De Wethouder Duurzaamheid en de Programmamanager van het Programma Duurzaam in Haarlem hebben in november 2018 hun waardering en erkenning uitgesproken voor de kwaliteiten en continuïteit van SKE.	• De overdracht van kennis en systemen van SKE aan het nieuwe CKE team heeft meer inspanning en tijd gekost dan voorzien. • De inspanning en tijd die nodig is om tot een gemeenschappelijke (CKE en SKE) 'definitie van succes' en gedeelde werkwijze te komen is onderschat. • De werving van deelnemers voor het eerste gezamenlijke project (voor de Nova College Campus in Haarlem) heeft meer tijd en doorlooptijd gekost dan voorzien.	• De doelstellingen, werkwijzen en systemen die na een intensieve samenwerking van twee jaar voor de leden van het SKE team vanzelfsprekend zijn, zijn dat niet voor het nieuwe CKE team. • CKE is een autonome organisatie die de tijd gegund moet worden om haar eigen werkwijze te ontwikkelen. • De werving van deelnemers en deelnemers- administratie kan vereenvoudigd worden door automatisering van de betaling via IDEAL. • Werving in meerdere rondes om voorrang te geven aan bepaalde geïnteresseerden leidt tot een aanzienlijke vertraging van de werving. • De informatie over projecten, communicatie van de voorwaarden van deelname, de consequenties en afwegingen voor overstap naar een nieuwe energieleverancier en de 'business case' voor de deelnemers moet beter worden ondersteund door informatie en rekentools op de KE web-site.

Onderwerp	Wat ging er goed?	Wat kon er beter?	Wat is er van geleerd?
Acquisitie en ontwikkeling van projecten	• Ontwikkeling van push- naar pull marketing komt op gang: Er komen nu gebouweigenaren, Verenigingen van Eigenaren en gemeenten uit eigen beweging naar Kennemer Energie (SKE en CKE). Deze partijen weten KE te vinden dankzij de goede naam die KE inmiddels heeft opgebouwd in de regio. • De pijplijn is verder gevuld: Het aantal panelen in projecten die nu in de haalbaarheids- en wervings fase zit telt op tot ca. 16.000. De projecten die in de contractonderhandelingsfase zitten tellen op tot ca. 10.000 panelen. De pijplijn is daarmee goed gevuld en vormt een goede basis voor de beoogde opschaling en versnelling in de komende jaren.	• De doorlooptijd van intentieverklaring tot samenwerkingsovereenkomst met gebouweigenaren is lang: ◦ De ontwikkeling van een zonnestroomdak is voor de meeste gebouweigenaren van secundair belang ten opzichte van hun normale activiteiten. ◦ Afhankelijk van de structuur van de organisatie is er in vele gevallen goedkeuring nodig op meerdere niveaus. ◦ Bij VvE's is de besluitvormingsprocedure (inhoudelijk en praktisch) gecompliceerd omdat er goedkeuring nodig is van 80% tot 100% van alle /leden/eigenaren; ◦ Woningbouwcorporaties lijken in het algemeen al zo zwaar belast met de uitdagingen van de normale bedrijfsvoering en wettelijk bepaalde verplichtingen dat er weinig belangstelling lijkt te zijn om het traject van een door derden gefinancierde zonnestroominstallatie te ondersteunen. Hierbij spelen ook bezwaren dat de huurders niet de middelen hebben om te participeren en dat de participatie door 'rijke' burens op het dak van de huurders niet wenselijk is. ◦ Voor het vastgoed van sportclubs blijkt het niet altijd helder te zijn wie de juridische eigenaar is van het gebouw, omdat de afspraken tussen de club en de gemeente Haarlem hierover vaak niet formeel zijn vastgelegd.	• SKE kan haar verhaal sterker, helderder en meer bij herhaling vertellen namelijk dat ze zich niet beperkt tot de ontwikkeling van collectieve zonnestroomdaken maar ook op andere wijzen gebouweigenaren kan helpen bij het grootschalig opwekken van zonnestroom op hun daken • De propositie voor woningbouwcorporaties moet verder ontwikkeld worden, door onder meer de 'upfront' investering voor huurders te verlagen door financiering van de stroomdelen middels een lening.

Onderwerp	Wat ging er goed?	Wat kon er beter?	Wat is er van geleerd?
Verbetering en beïnvloeding lokale en nationale randvoorwaarden	- Het bedrijfsplan van SKE om 100.000 panelen in collectieve zonnestroominstallaties te realiseren in de periode tot 2030 is door de gemeente Haarlem opgenomen als een essentieel onderdeel van de Routekaart Haarlem Aardgasvrij 2040. - De rol die KE kan en wil spelen is beter voor het voetlicht gekomen bij verschillende regionale partijen, bij het bestuur van de gemeente Haarlem en bij Parkmanagement van het bedrijventerrein de Waarderpolder. - Regionaal is Kennemer Energie duidelijk aan kracht aan het winnen in samenwerking met andere regionale partijen. SKE wordt uitgenodigd voor de ontwikkeling van de RES, Regionale Energie Strategie	- De gemeente Haarlem heeft met Parkmanagement de campagne Zon op Bedrijfsdaken Waarderpolder gelanceerd buiten KE om uitgaande van de onjuiste veronderstelling dat SKE geen SDE+ projecten doet en dat Zon op Bedrijfsdaken niet direct concurreert met de SKE propositie aan gebouweigenaren. - Het ministerie van EZK heeft medio 2018 aangekondigd de postcoderoos regeling (PCR) vanaf 2020/2021 om te vormen naar een terugleversubsidie, losgekoppeld van de energiebelasting (vergelijkbaar met de SDE+ regeling). De PCR gaat daarmee op de schop terwijl de versnelling en opschaling juist op gang komt na een trage start veroorzaakt door de complexiteit van de regeling en de tijd die nodig was voor de invoering van noodzakelijke juridische aanpassingen. - Binnen de huidige wetgeving telt een zonnestroominstallatie in eigendom van derden (onder de PCR of SDE+ regeling) niet mee voor het energielabel van het gebouw. Dit vormt in toenemende mate een barrière om het dak ter beschikking te stellen voor o.a. woningbouw-corporaties (waarvan de woningvoorraad in 2020 gemiddeld energielabel B moet hebben) en kantoren met een vloeroppervlak van 100 m² of meer (waarvoor vanaf 2023 een energielabel C verplicht is). Aanpassing van de wetgeving op dit punt is zeer wenselijk. - SKE kan het netwerk en de relatie met Stichting DOEN beter benutten.	- SKE had in een vroeger stadium de implicaties voor SKE van de Zon op Bedrijfsdaken campagne moeten escaleren binnen de organisatie van de gemeente Haarlem. - De juridische belemmeringen kunnen sterker onder de aandacht gebracht worden bij de landelijke politiek en andere relevante partijen. Deze belemmeringen zijn beschreven in het jaarverslag en worden mondeling ook gedeeld in de diverse regionale en landelijke netwerken, maar het behoeft veel meer aandacht. - Het belang van zonnedaken als onderdeel van de energietransitie van de bebouwde omgeving dient beter op de kaart gezet te worden in Den Haag. De lobby van de coöperatieve beweging binnen de totstandkoming van het Klimaatakkoord is op dit moment voornamelijk gericht op de voorwaarden en financiële ondersteuning van wind op land en zonneweides en minder op het faciliteren van zonnestroomdaken.

Inspireren van anderen

Hebben jullie in de afgelopen periode ideeën, inzichten en uitkomsten gedeeld?

- o Ja

Zo ja met wie (meerdere keuzes mogelijk)?

- Bedrijven en maatschappelijke organisaties: PV leveranciers (Zon&Co, Energie-unie, Profinrg, First Energy) , gebouweigenaren (Scholen, sportverenigingen, VVEs en woningbouwcorporaties, gemeenten).
- Andere initiatieven: Lokale energievoerders en initiatieven (zoals CKE, Energiek Velsen, Haarlem Noorderlicht, Spaarzaam, Duurzaam Overveen, Zonneplaneet, Zon op Spaarndam) en landelijke organisaties (Energie-U, BresBreda, Winstuitjehoning, SchooldakRevolutie (lokatie Hoofddorp), Relocal, EC Haarse Zon, RescoopNL,).

- Koepel organisaties: Econobis, Hieropgewekt PCR/SDE+ projecten Dbase (Anne Marieke Schwenke), ODE Decentraal/Energie Samen, PEINH.
- Gemeentes: Haarlem, Velsen, Bloemendaal, Beverwijk.
- Anders: verzekeraar SolarIF, SolarWorld, Stichting Garantiefonds ZonZeker

Hoe hebben jullie de ideeën en uitkomsten gedeeld?

- Uitgebreid (eerste) jaarverslag 2017
- Risico en barrière-analyse
- Presentaties aan gebouwigenaren
- In samenwerking met het Platform Energie Initiatieven in Noord Holland (PEI-NH) en Vereniging van Energie Coöperaties in Noord-Holland i.o. (VEC-NH) is een document met aanbevelingen naar de verschillende politieke partijen gestuurd in voorbereiding op de Provinciale Staten verkiezingen
- Stroomdiagram voor de stappen en administratie voor de werving van deelnemers in een PCR project
- Actief lidmaatschap van Programmacommissie van HIEROpgewekt event op 23 november 2018

Hebben jullie anderen hiermee geïnspireerd (tot actie)? Zo ja, kan je hier een voorbeeld van geven?

- Econobis: Verbetering van softwaremodules voor coöperaties voor de werving van deelnemers in PCR projecten.
- Intensieve kennisdeling met Coöperatie Kennemer Energie heeft hen als organisatie en als individuele bestuursleden geïnspireerd en geholpen bij de ontwikkeling van hun eigen organisatie, administratie, kennisontwikkeling, communicatie en kwaliteiten.
- Het delen van kennis en inzet in het Platform Energie Initiatieven in Noord Holland (PEI-NH) heeft geleid tot het besluit voor de oprichting van de Vereniging van Energie Coöperaties in Noord-Holland (VEC-NH) bestaande uit onder meer Coöperatie Bergen Energie, Coöperatie Zuiderlicht in Amsterdam, Coöperatie HET in Hilversum, Coöperatie Amsterdam Energie.
- De presentaties aan gebouwigenaren hebben geleid tot besluiten in die organisaties om te kiezen voor een collectief zonnestroomdak, soms na enkele jaren van gesprekken.

4a. Evaluatiepunten

Vul hier de kwantitatieve evaluatiepunten en de afgesproken waarden in zoals vastgelegd in het contract. Geef aan in hoeverre deze behaald zijn.

	Evaluatiepunt	Doel 2018	Realisatie
1	Aantal panelen onder implementatie of in operatie	2.000	1.213 (+ 2.739 in haalbaarheids & wervings fase, zie toelichting hieronder)
2	Totaal elektriciteitsproductie in MWh/jaar	1.218	262 (vanaf nov. 2018, jaartotaal 171)
3	CO2 uitstoot vermeden cumulatief vanaf 1-1-2017 in ton CO2	887	135
4	Aantal deelnemende huishoudens cumulatief vanaf 1-1-2017	874	191
5	Totaal omzet in k€/jaar	99,9	76
6	Projectontwikkelingswerkinspanning door SKE per geïnstalleerd paneel in uren/paneel	1	0.8 - 1,5 uur/paneel

	Evaluatiepunt	Doel 2018	Realisatie
7	Aantal en landelijke organisaties waarmee SKE / ETG in contact is voor bedrijfsmodelreplicatie en/of kennisdeling	7	10
8	Raad van Toezicht (RvT)	Inrichting onafhankelijke Raad van Toezicht (RvT)	Afgerond

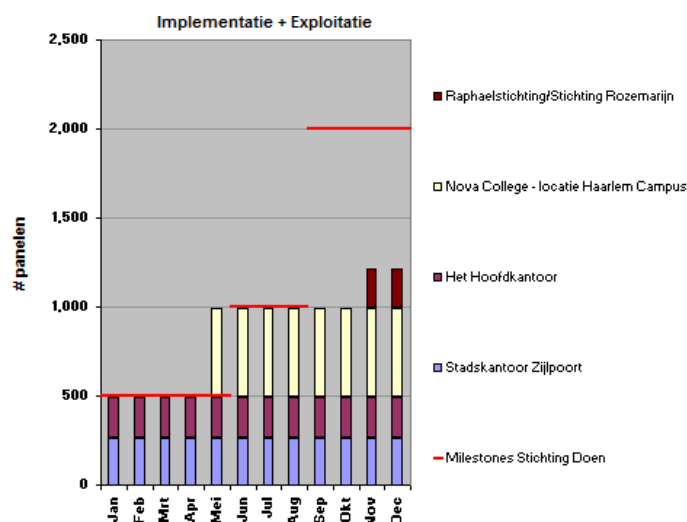
Geef hieronder alsjeblieft de kwalitatieve evaluatiepunten weer en geef zo nodig (indien er bijvoorbeeld afwijkingen zijn van het doel) uitleg bij zowel de kwantitatieve als kwalitatieve evaluatiepunten.

Algemene opmerking bij kwantitatieve doelstellingen.

In het oorspronkelijke contract met Stichting DOEN (getekend op 10 oktober 2017) was voor het aantal panelen onder implementatie of in operatie een doelstelling van 1.100 voor in Q1 2018 opgenomen en 2.815 panelen in de tweede helft van 2018. In maart van dit jaar zijn deze aantallen in overleg met Stichting DOEN bijgesteld tot 1.000 panelen per juni 2018 en 2.000 panelen per september 2018 (met een akkoord per email van Saskia Werther van Stichting DOEN op 6-3-2018). Deze aangepaste milestone voor eind 2018 is hier weergegeven onder punt 1. De milestones 2 t/m 5, hangen weliswaar direct met de uitrol van panelen samen, maar zijn in de aanpassing van maart 2018 niet bijgesteld. De vermelde milestones zijn die van het oorspronkelijke contract en zodoende hoger dan op grond van het aangepaste aantal panelen zou moeten worden verwacht.

Toelichting bij evaluatiepunt 1.

De resultaten uitgedrukt in het aantal panelen onder implementatie of in exploitatie (evaluatiepunt nr. 1) blijven in tweede helft van 2018 achter bij de gestelde doelstellingen. De teller van het aantal panelen onder implementatie of exploitatie staat in Q4 2018 op 1.213. De laatste milestone voor Stichting DOEN van 2.000 panelen per Q4 2018 is daarmee niet gehaald. De ontwikkeling van de score over de loop van 2018 in relatie tot de milestones voor Stichting DOEN is weergegeven in de figuur hieronder.

Op dit moment zijn er 7 projecten in de haalbaarheids- en wervingsfase, die gezamenlijk optellen tot ca. 6.000 panelen. De tabel hieronder geeft een overzicht van de meest kansrijke projecten, het aantal panelen en stroomdelen (SD) en de fase van ontwikkeling (funnel fase)

Project informatie	Aantal panelen		Slagingskans	Coöperatie	Status per Okt	2018	
Naam	SD					Dec	
Stadskantoor Zijlpoort	263	274	100%	SpaarneZaam	Exploitatie	Exploitatie	
Het Hoofdkantoor	226	262	100%	Haarlem Noorderlicht	Exploitatie	Exploitatie	
Nova College - locatie Haarlem Campus	504	615	100%	Kennemer Energie	Exploitatie	Exploitatie	
R.K.S.V. Onze Gezellen	272	326	90%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Haalbaarheid & werving	
Raphaelstichting/Stichting Rozemarijn	220	264	90%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Implementatie	
Nova college - locatie Beverwijk fase 1	556	667	80%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Haalbaarheid & werving	
Nova college - locatie Beverwijk fase 2	1,095	1,314	80%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Haalbaarheid & werving	
Telstar	290	336	70%	Kennemer Energie	Propositie & BC	Propositie & BC	
Nova College - locatie Hoofddorp	2,001	2,321	60%	Kennemer Energie	Contractonderhandeling	Contractonderhandeling	
De Kleine Verhuizer	248	283	50%		Haalbaarheid & werving	Haalbaarheid & werving	
Gebouwen Arjan Wooning 1	1,094	1,313	50%	Nog te kiezen	Contractonderhandeling	Haalbaarheid & werving	
Gebouwen Arjan Wooning 2	1,932	2,318	50%	Nog te kiezen	Contractonderhandeling	Haalbaarheid & werving	
Mendelcollege fase 1	568	648	50%	Kennemer Energie	Haalbaarheid & werving	Haalbaarheid & werving	
Mendelcollege fase 2	261	298	50%	Kennemer Energie	Contractonderhandeling	Contractonderhandeling	
VvE Bijdorplan	180	194	50%		Propositie & BC	Contractonderhandeling	
Prins Staal Trade & Processing	1,500	1,740	40%		Propositie & BC	Propositie & BC	
DeGreiner	185	215	30%	Nog te kiezen	Propositie & BC	Propositie & BC	
HFC EDO	250	290	30%	Nog te kiezen	Contractonderhandeling	Contractonderhandeling	
Multimate Ijmuiden	860	980	30%		Propositie & BC	Contractonderhandeling	
Emrikweg 35 en 45 (Vincent Kleintjens)	240	278	20%	Kennemer Energie	Contractonderhandeling	Contractonderhandeling	
VvE Molenwijk II	369	428	20%	Kennemer Energie	Propositie & BC	Propositie & BC	
VvE De Duinkraal	224	260	20%	Nog te kiezen	Contractonderhandeling	Contractonderhandeling	
VvE en Coöperatie Plein 1945 incl. Bieb	818	982	20%		Propositie & BC	Propositie & BC	
VvE Jacques Perklaan 26-48	239	277	20%	Nog te kiezen	Propositie & BC	Propositie & BC	
VvE De Mariënkroon	306	355	20%	Nog te kiezen	Propositie & BC	Propositie & BC	
VvE Beukenrode	300	342	20%	Nog te kiezen	Propositie & BC	Propositie & BC	
VvE Meerwijk	540	616	20%	Nog te kiezen	Propositie & BC	Propositie & BC	
Totaal	15,541	18,196	#panelen onder impl. / expl. / totaal		993	993	220 993 1213

De projecten voor Nova College Beverwijk fase 1, R.K.S.V. Onze Gezellen en de Kleine Verhuizer (met in totaal 1.076 panelen) zijn om verschillende redenen enigszins vertraagd en daarom nog niet in de fase 'onder implementatie'. Voor R.K.S.V. Onze Gezellen wordt de vertraging veroorzaakt door de bijzonder omstandigheid dat er een erfpacht bleek te zijn op de grond van het gebouw. Zodoende moet de gemeente Haarlem als derde partij aan de recht van opstal overeenkomst worden toegevoegd. Dit vergt juridische aanpassingen aan het standaard contract en medewerking van de afdeling vastgoed van de gemeente Haarlem, die te kampen heeft met onderbezetting. Om constructietechnische redenen is de omvang van deze installatie daarnaast naar beneden bijgesteld van 460 naar 272 panelen.

Bij de Kleine Verhuizer bleek uit het dakconstructieonderzoek, welke in opdracht van SKE is uitgevoerd, dat een recent uitgevoerde vernieuwing van de dakbedekking een te grote dakbelasting heeft veroorzaakt (te veel grind gestort), hetgeen tot een dispuut tussen de gebouweigenaar en de uitvoerende aannemer heeft geleid. De betrokken partijen zijn dat nu aan het oplossen, waarna de implementatie kan starten.

Voor het Nova College Beverwijk is de technische haalbaarheid en aanbesteding van de installatie uitgevoerd, maar is met de werving van deelnemers gewacht om CKE de gelegenheid te geven de administratieve systemen voor de werving- en ledenadministratie verder te ontwikkelen en te laten proefdraaien met een kleiner project (met de Raphaëlstichting).

Deze projecten, die samen optellen tot 1.076 panelen, zijn vertraagd, maar zullen naar verwachting wel in het eerste kwartaal van 2019 onder implementatie gebracht worden. Daarnaast zijn er, helaas, ook vergesloopte projecten definitief uitgevallen. In 2017 was overeenstemming bereikt met de directie van Simon Levelt voor het plaatsen van een collectief zonnestroomdak van ca. 600 panelen op hun productielocatie in de Waarderpolder onder de voorwaarde dat de dakconstructie dit zou toelaten. In eerste ronde was dit positief beoordeeld op grond van een eerder bouwtechnisch onderzoeksrapport. Uit aanvullend onderzoek van Pieters Bouwtechniek bleek evenwel dat de spanten sterk genoeg waren, maar dat de cementdakplaten niet konden worden belast. De aanzienlijke kosten voor de noodzakelijke mechanische verankering in combinatie met een grote overspanningsafstand tussen de steunpunten van het montagesysteem maakte dat dit project economisch daarmee niet haalbaar meer was.

Toelichting bij evaluatiepunten 2 t/m 5.

Aangezien de KPI's 2 t/m 5 gekoppeld zijn aan de gerealiseerde uitrol, lopen ook deze KPI's achter op schema. Het aantal deelnemende huishoudens is daarnaast lager omdat het aantal stroomdelen dat gemiddeld per huishouden wordt afgenomen hoger is dan in de oorspronkelijke planning (ca. 8 actueel, vs. 6 in de planning)

Toelichting bij evaluatiepunt 6.

Voor het project van de Nova College Campus heeft SKE een deel van de werving en alle wervingsadministratie voor CKE uitgevoerd. Inclusief deze (ca. 200 uur) komt de projectontwikkelingswerkspanning door SKE per geïnstalleerd paneel uit op 1.5 uur per paneel. Zonder deze werving-gerelateerde inspanning (die niet tot het standaard takenpakket van SKE behoort) komt de score op 0,8 uur per paneel.

Toelichting bij evaluatiepunt 7.

Er is kennis uitgewisseld met een groot aantal landelijke partijen, waaronder ODE Decentraal, HIER Opgewekt, REScoopNL, BRES (Bredase Energie Coöperatie), EC Haarse Zon te Haarzuilens, Energiek Velsen, VECNH (Vereniging EC Noord Holland), Bergen Energie, Econobis, Winstuifwoning, SchooldakRevolutie (Ilokatie Hoofddorp) en Relocal.

Zie ook onder Hoofdstuk 3, Inspireren van anderen.

Toelichting bij evaluatiepunt 8.

Nadat de statuten van SKE in 2017 zijn aangepast om de inrichting van een Raad van Toezicht mogelijk te maken is in januari 2018 met de werving van kandidaten voor de RvT gestart. Via het eigen netwerk en een advertentie op LinkedIn, hebben zich 24 kandidaten aangemeld. In maart/april 2018 hebben selectiegesprekken plaatsgevonden en is vervolgens overeenstemming bereikt met de volgende personen om toe te treden tot de RvT:

Voorzitter:	dhr. Jan Koekoek,, zie voor informatie LinkedIn-Profiel
Bestuurslid:	dhr. Bert van Toorn, zie voor informatie LinkedIn-Profiel
Bestuurslid:	mevr. Carlinde Adriaanse, zie voor informatie LinkedIn-Profiel

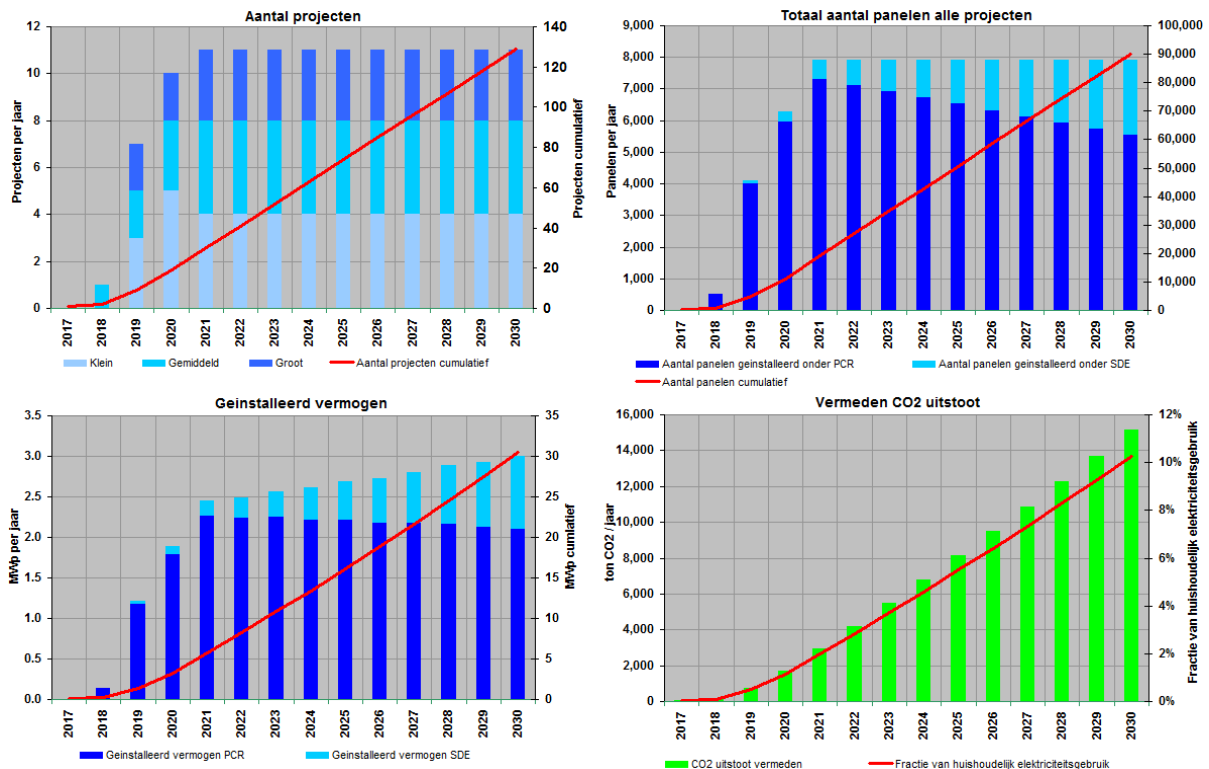
De formele benoeming heeft begin oktober 2018 plaatsgevonden na de afronding van het jaarverslag 2017 en de beoordelingsverklaring van de accountant.

4b. Doel

Is het (project/programma) doel behaald?

In het voorstel van Stichting Kennemer Energie aan Stichting DOEN van mei 2017 is de algemene doelstelling van het programma als volgt gedefinieerd: *"Door bevordering van de samenwerking tussen burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen én de gemeenten, het fossiele energiegebruik terug te dringen in Kennemerland en IJmond (Landsdeel West). De specifieke project doelstelling is om in de periode t/m 2020 voor alle geschikte grote daken in deze regio haalbaarheidsstudies uit te voeren voor de realisatie van collectieve zonnestroomprojecten en de projectontwikkeling voor de beste kandidaat locaties uit te voeren in samenwerking met burgerinitiatieven. Dit moet in de periode t/m 2020 minimaal 25 nieuwe collectieve zonnestroominstallaties opleveren met in totaal minimaal 20.000 zonnestroomdelen (van 250 Wp)".*

T.o.v. de oorspronkelijke planning van eind 2016 loopt SKE voor wat betreft de kwantitatieve doelstellingen naar schatting 6 tot 9 maanden maanden achter op schema. De figuren hieronder tonen de lange termijn projecties van SKE, aangepast aan de actuele gegevens t/m Q3 2018. De ambitie is om in 2019 zeven projecten te realiseren en daarmee aan te tonen dat de beoogde opschaling tot ca. 8.000 panelen per jaar vanaf 2020/2021 haalbaar is. Volgens deze planning komt het in de periode t/m 2020 gerealiseerde aantal nieuwe collectieve zonnestroominstallaties uit op 19, met in totaal ca. 13.000 zonnestroomdelen (van 250 Wp). Een jaar later (t/m 2021) zouden er cumulatief 30 nieuwe installaties gerealiseerd moeten zijn met in totaal 23.000 zonnestroomdelen.

Het jaar 2019 wordt een belangrijk jaar om aan te tonen dat de beoogde opschaling, professionalisering en versnelling van de uitrol van collectieve zonnestroomprojecten, die ten grondslag ligt aan het bedrijfsplan en de missie van de Stichting, daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

5. Financiën

Beantwoord hier de volgende vragen (totaal max. 300 woorden):

- Zijn de kosten van het project binnen de begroting (zoals bij DOEN bekend) gebleven?
- Indien van toepassing: wat bedraagt het overschot dan wel het tekort?
- Indien van toepassing: verklaar het tekort of overschot en geef aan welke gevolgen dit heeft voor de dekking van het project.
- Indien van toepassing: geef in het geval van een overschot aan hoe je voorstelt dit met de financiers te verrekenen.
- Wat zijn financieel geleerde lessen?

In de bijlage bij deze evaluatie zijn de actuele gegevens t/m Q3 2018 en de projecties voor 31-12-2018 opgenomen, alsmede de begroting voor 2019.

De omzet over 2018 komt naar verwachting uit op €76.000. Dit is ca. €35.000 lager dan begroot, hetgeen samenhangt met de projecten die naar achteren zijn geschoven. De kosten zijn globaal in lijn met de begroting. Dit geldt ook voor de liquiditeitspositie aan het einde van Q3 2018, die bewaakt is door beperking van het aantal per maand te declareren uren door in lijn met de ruimte die de inkomsten, na aftrek van de out-of-pocket kosten, boden. De niet uitbetaalde uren worden in een uren-deposito bijgehouden en in de boekhouding gerepresenteerd als een (achtergestelde) korte termijn lening van het bestuur aan SKE. Het deposito in (niet uitbetaalde) uren is t/m Q3 2018 opgelopen tot 1.704 uur. Dit komt overeen met een lening van het bestuur aan SKE ter grootte van ca. €102.000. Conform de begroting voor 2018 is het de planning om voor het einde van het jaar naar ca. 75% van deze lening af te lossen. Bij het uitbetalen van de laatste tranche door Stichting DOEN voor 2018 is daar financiële ruimte voor en komt de kaspositie per 31-12-2018 uit op ca. €34.000,-.

Voor de meer gedetailleerde gegevens wordt verwezen naar de Bijlage,

6. Uw project en Stichting DOEN

Om zicht te krijgen op onze eigen impact en te leren hoe we onze steun eventueel kunnen verbeteren vragen we je om de volgende vragen in te vullen.

Had DOEN in de afgelopen periode, naast financiering, voor jullie project een meerwaarde?

- ☐ Ja

Zo ja, wat was voor jullie de meerwaarde?

- Door de ondersteuning en daarmee erkenning door Stichting DOEN heeft de propositie en aanpak van SKE bredere bekendheid gekregen .
- De inhoudelijke discussie over de aanpak en resultaten van SKE tijdens de tussenrapportage van maart 2018 is door SKE als zeer waardevol, inzichtgevend en pragmatisch ervaren.
- Inspiratie en contactmogelijkheden bij de verschillende door Stichting DOEN georganiseerde netwerkbijeenkomsten.

Over welke deel van de ondersteuning van Stichting DOEN zijn jullie tevreden?

- Zie antwoorden onder meerwaarde.

Hebben jullie suggesties voor verbeterpunten?

Wat zijn onze verbeterpunten?

- Gemeenschappelijke marktcommunicatie ter ondersteuning van de doelstelling en aanpak van SKE: Het voornemen om tot een gezamenlijk persbericht en foto-moment te komen om de subsidieverlening te markeren is nog niet tot stand gekomen.

Aan welke niet financiële aanvullende ondersteuning (kennis, connecties etc.) heeft jouw organisatie behoefte?

- Ondersteuning van en communicatie over het door SKE voorgestane lokale model voor de opschaling en versnelling van de energietransitie in de bebouwde omgeving.

7. Ruimte voor opmerkingen

Wil je verder wat kwijt (dit mag van alles zijn, maar bv ook foto's)? Wij horen het graag!

- We geven graag een mondelinge toelichting bij deze rapportage om het beeld compleet te maken.